

Народна библиотека

СР Србије

256/II

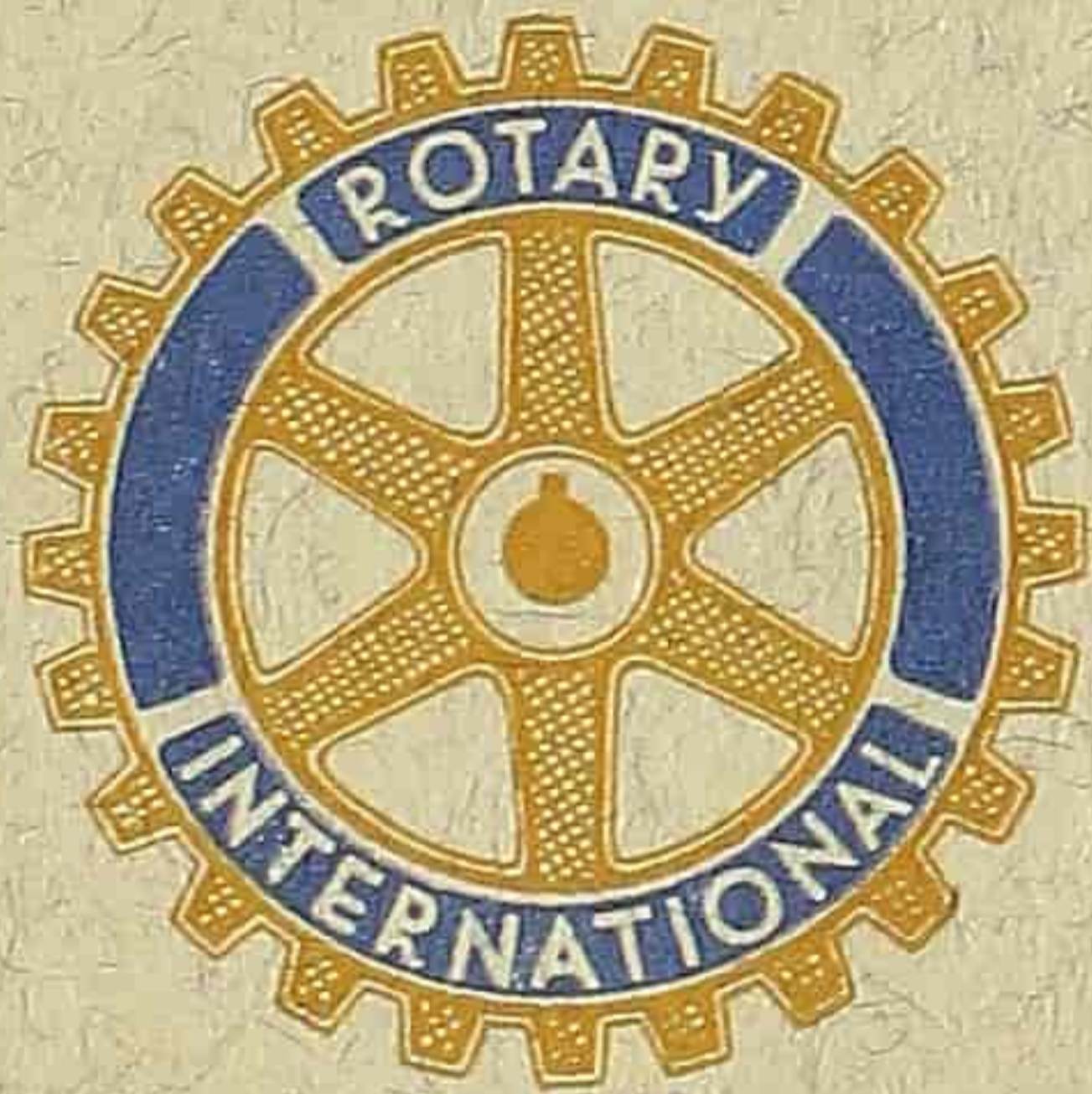
Poštarina plaćena u gotovom.

~~W~~ 258 /

1935 / 06

ЧАСОПИСИ
I. ПРИМЕРАК

JUGOSLOVENSKI ROTAR



4 /
1935 / 06

SUŠAK 1935 JULI

Šalica RAMIKU KAVE ili ČAJA

okrepljuje - osvježuje



Velepržiona kave

MARIO MIKULIČIĆ-RABIĆ
uvoz kave i čaja - Sušak

PREKOMORSKA PLOVIDBA D. D. SUŠAK

Brz.: Prekomorska

Telefon broj 1-54

Tomislavova 1



Saobraćaj prvoklasnih
teretnih parobroda
na sve strane svijeta

BRODARSKO AKCIONARSKO DRUŠTVO

„OCEANIA“ - SUŠAK

Podržava sledeće redovite pruge

I. Jadran - Marseille - Španija - Nord Afrika - Kanarska ostrva i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Marseille, Barcelonu, Valenciju, Oran, Casablanku, Teneriffe i Las Palmas, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

II. Jadran - Malta - Španija - Maroko i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Maltu, Barcelonu, Valenciju, Alicante, Oran i Casablancu, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

III. Jadran - Nord Afrika - Valencija - Marseille i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Tunis, Alžir, Valenciju i Marseille, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

IV. Jadran - Nord Evropa

Polazak: iz Sušaka, Šibenika, Splita i Dubrovnika 2 za: London, Anvers i Hamburg, tičući po potrebi i druge luke u pravcu pruge.

Za sve informacije obratiti se na Upravu društva u Sušaku, telefon br. 131, 323.

JUGOSLOVENSKI ROTAR

GOD. IV

15 VII 1935

BR.

1



UREDNIK: Dr. VIKTOR RUŽIĆ
GUVERNER 77. DISTRIKTA
SUŠAK, STROSSMAYEROVA
ULICA 12 I., TELEFON BR. 90

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MJESECU
CIJENA 60 DIN GOD. / BROJ 5 DIN

I. M J E S E C N O P I S M O

Draga braćo rotari!

1 — Naš sadanji guverner, brat Dr. Viktor Ružić, je na putovanju i za nekoliko dana se vraća iz Mexico City gde je zastupao naš distrikt na internacionalnoj konvenciji.

Neobično mnogo ljubavi i nesebične požrtvovnosti za našu stvar treba imati da se čovek odluči na takav put i dugo odsustvo iz svog porodičnog kruga.

Jugoslovenski rotari očekuju s najvećim interesom, što će nam Dr. Ružić pričati po svom povratku. Uvereni smo da će nam njegova prisutnost na konvenciji doneti novih pobuda i smernica u našem služenju.

Jedva i s veseljem očekujemo momenat da bratu guverneru srdačno stisnemo desnicu na njegovu povratku i obećajemo mu da ćemo svi bez iznimke sudelovati u njegovu radu i nastojanju za procvat naše zajedničke ideje, da ćemo poslušno i disciplinovano vršiti njegove odredbe i upute i da ćemo učiniti sve da njegovo zadovoljstvo s nama bude takvo, kakova je njegova ljubeznost i požrtvovnost.

Dne 6 jula 1935 dobio sam sledeće pismo brata guvernera, Dra. Ružića:

Mexico City 21 VI 1935.

Draga braćo! Na današnjoj plenarnoj sjednici konvencije R. I. proveden je moj izbor za guvernera jugoslovenskog distrikta, pa prem guvernerovo pismo za mjesec juli zbog moje odsutnosti izlazi iz pera brata Krejčija, želim ipak, da Vam iz dalekog svijeta uputim pozdrave i želje za što bolju sretniju i uspješniju rotarsku novu godinu.

Na svakom koraku mog puta imao sam prigode, da se uvjerim o vrednosti i veličini naše organizacije, a istodobno da saberem potrebna iskustva za naš zajednički rad.

Pred R. C. Paris sretoh se sa našim znancem sa zagrebačke distriktne konference, guvernerom talijanskog distrikta gen. Piccione. Rad obaju distrikta i regionalna konferenca u Veneciji, bio je predmet našeg razgovora.

Srdačnost, kojom sam dočekan u samom klubu kao vaš predstavnik nadmašila je sva moja očekivanja i smatram za svoju dužnost, da u Vaše i moje ime ovdje još jednom izrečem tom odličnom klubu moju zahvalnost.

Posebno je podvučena u pozdravnom govoru slučajnost, da se sastadoše u Parizu pretstavnicima dvaju susjednih distrikata, koji usljed posebnih prilika nisu imali do sada prigode, da zajedno sarađuju — uz želju, da taj sastanak bude početak novih veza i što boljih međusobnih odnosa. Znadem da se toj želji pariške braće i Vi pridružujete.

Na putu preko Atlantika našli smo se 6 Rotara iz 6 zemalja, sa 3 kontinenta. Klubovi Bombay, Prag, Göteborg, Cape Town, Portsmouth i Sušak bili su zastupani. Bio je odmah organizovan posebni klub S/S »Scythia«, koji se dnevno točno u 6 h sastajao, da raspreda razna rotarska pitanja i prilike u našim zemljama.

Boravak u New-Yorku je ugodan jer su nam drugovi iz R. C. New-York u svemu na ruku, a isto tako u Chicagu, gdje nam gostoljubivi domovi Rotara stoje otvoreni.

E. Robinson, koji je tamo ovih dana iz Engleske stigao, a kojega slučajno sretoh u hotelu, pita za svoje jugoslovenske prijatelje, a naročito za Iku i vodi me u glavni naš sekretarijat, gdje sam imao prigode, da se divim savršenoj organizaciji tog ureda u kom rade preko 100 lica.

Ponosni na Rotara Meštovića, vode me pred njegove »Indijance« i u muzej, da se divim njegovim djelima.

7 o. m. j. popodne ostavljamo posebnim vozom Chicago. U vozu je P. Harris, predsjednik Bob Hill, potpredsjednik Gaminara, gl. sekretar Ch. Perry, Saša Potter i još kojih 250 Rotara sa štabom od kojih 30 činovnika potrebnih za rad na konvenciji. Tri dana i tri noći traje put. Dostaje šetnja kroz voz, da se upoznaš sa svakim. Put nije naporan i prolazi u prijateljskom razgovoru brzo. Posebne rotarske novine izlaze dnevno u vozu i donošaju novosti i šale iz našeg društvenog života, a večernje kino predstave, na kojima se prikazuju i filmovi Princa Purachatre i kod kojih on daje lično objašnjenja, prikazuju nam život iz raznih krajeva svijeta, kao i razne radove pojedinih Rotary Clubova u službenju zajednici.

Odmah po dolasku u Cuernavacu, započinje tamo visoka rotarska škola za nas. Upoznajemo se sa strukturom i upravom R. I., raspredaju se razni problemi, koji očekuju rješenje.

Nakon 5-dnevnog rada, polazimo u Mexico City na konvenciju, koja je privukla preko 5000 Rotara iz čitavog svijeta — opet nova poznanstva i nova prijateljstva, koja imaju da služe kao jedna karika u velikom radu na zbliženju čovječanstva.

Program konvencije odličan, rad u pojedinim odborima interesantan. Dnevno prijateljski sastanci pojedinih grupa.

Osobiti interes vlada za izbor predsjednika, odbor u kojemu sam i ja članom, obavlja taj nelagani posao.

Ed. R. Johnson izabran je predsjednikom za buduću godinu.

Toliko za sada, o tom našem velikom zborovanju.

Sada ali braćo treba da ispunim u ime svih nas jugoslovenskih Rotara jednu dužnost; da se zahvalim bratu Dru. Krejčiju na njegovom predatnom radu u vodstvu našeg distrikta u minuloj godini.

Čovjek rijetka značaja, pun ideala znao je unijeti tu svoju ličnu, tako snažno akcentiranu notu, u naše klubove i dao time vrednote, koje ćemo zadržati.

Nastojati ću poći putem kojega nam je on utro.

Uz najsrdačnije rotarske pozdrave Vaš odani Vam

Dr. Viktor Ružić,
guverner 77 distrikta R. I.

Objavljujem ovo pismo brata Ružića, jer me molio da prvo mesečno pismo tekuće poslovne godine napišem ja radi njegove odsutnosti.

2 — U Mexico City izabrana je naša nova uprava R. I. i to:

Prezident: Ed. R. Johnson, Roanoko, Virginia, U. S. A.

1-vi vice-prezident: Kenneth J. Young, Kapstadt, Juž. Afrika.

2-gi vice-prezident: Jose R. Carles, Barcelona, Španija.

3-ći vice-prezident: Charles L. Whoolor, San Francisco, California, U. S. A.

Direktori: John A. Crabtree, Walsall, Engleska; W. W. Emerson, Winnipeg, Kanada; Manuel Gaoto Fagaldo, Santiago, Chile; Henry James Guthrie, Dunedin, Nova Zelandija; R. L. Hill, Columbia, Missouri, U. S. A.; P. A. Kruuse, Odonso, Danska; Edward F. McFaddin, Hope, Arkansas, U. S. A.; George W. Olinger, Denver, Colorado, U. S. A.; Emmet Eichards, Alpena, Michigan, U. S. A.; Anos O. Squire, Ossining, New-York, U. S. A.

Glavni sekretar: Chesley R. Perry, Chicago, Illinois, U. S. A.

Glavni blagajnik: Rufus F. Chapin, Chicago, Illinois, U. S. A.

Konvenciji je prisustvovalo preko 5.300 rotara iz 61 razne države.

Od predloga podnesenih konvenciji na ovoj su primljeni: predlozi tačke 3 (izmena roka za objavu predloga odnosno promene pravila R. I. i jedinstvenih statuta i produljenje roka u kom će glavna uprava objaviti odluku o mestu sledećeg kongresa); — tačke 4 (ispravak stilizacije jedinstvenih pravila s obzirom na spomenute mesečne sastanke koji nisu više aktuelni, čl. IV, § 7-a); — tačke 6 (promena statuta s obzirom na izmenjenu adresu glavne uprave); — tačke 7 (promena propisa za takmičenje u frekvenci).

Tačka 2, koja se odnosi na novu stilizaciju naših rotarskih ciljeva, primljena je s nekim izmenama. Sadanjih 6 rotarskih ciljeva konvencija je zadržala, ali je stilizaciju izmenila tako da otsad postoje samo 4 cilja.

Ostali su predlozi bili delimično povraćeni, delimično pak otklonjeni.

3 — Regionalna konvencija u Veneciji. Upozoravam sve članove našega distrikta na cirkular R. C. Sušak, koji se odnosi na posetu regionalne konvencije u Veneciji.

Nadam se da su svi klubovi udovoljili želji R. C. Sušak i da su pravovremeno odgovorili. I u buduće se obraćajte svi na R. C. Sušak koji vodi celu akciju o prisustvovanju regionalnoj konferenciji u Veneciji.

4 — Adresa guvernera, redakcije i administracije »Jug. Rotara«.

Adresa guvernera: Dr. Viktor Ružić, advokat, Sušak, Strossmayerova ul. 12, tel. br. 90 (stan Strossmayerova 22, tel. br. 225).

Redakcija lista: kao gore.

Administracija lista: Primorski štamparski zavod — Vladimir Devčić, Sušak, Strossmayerova ul 22 (tel. br. 39).

5 Nove klubske uprave. Sa 1 jula 1935 preuzeli su u klubovima novoizabrani funkcionari svoje mandate. Prema postojećim propisima a radi nužnog kontinuiteta ostali su u upravama bivši predsednici. No, to nije dovoljno! Da ne nastaju nepotrebna zakašnjenja i suvišan rad sa bespotrebnim pitanjima i razjašnjenjima, molim, da bivši klubski funkcionari bar za prvo vrijeme pomognu novoizabranim klubskim časnicima u poslu, naročito da im dadu upute glede njihovih dužnosti, u koje imadu biti po njima uvedeni.

6 — Sjednice klubskih uprava moraju se održavati redovito i to barem dva puta mjesečno. Nekoji klubovi šalju prepise zapisnika svojih sjednica guverneru, a nekoji ne. Kako guverner mora da imade tačan uvid u sav rad

svojih klubova, a naročito je važno, da su mu poznati svi predmeti, o kojima se raspravlja u internim sjednicama klubskih uprava, molim svu braću tajnike, da odmah za sjednice šalju kopije zapisnika bratu guverneru.

7 — **Propisane klubske odbore** treba također bez odlaganja organizovati. U prošloj poslovnoj godini bilo je to u nekim klubovima vrlo kasno učinjeno. To nije u redu, jer valja da odbori počnu svojim radom odmah u početku poslovne godine, da time redovito poslovanje kluba ne zastaje. Pogotovo mora odbor za zadaće i ciljeve, da odmah sastavi svoj godišnji program, da ostali odbori tom programu prilagode svoj rad, i da klub sam ne radi bez određenog smjera. Brata guvernera bez dvojbe će interesirati program, koji ćete sastaviti za Vaše djelovanje u budućoj godini, zato mu otpremite odmah kopiju istog. Klubovi, koji ne izrade svoj radni program već u početku poslovne godine, ne ispunjavaju svoje dužnosti.

8 — **Na početku poslovne godine treba obaviti revizije svih klasifikacija.** Stoga neka sve klubske uprave glede svakog svog člana ustanove dali njegova najavljena klasifikacija u istinu odgovara njegovom 60% profesionalnom zaposlenju. U tom pogledu ne smije da se griješi protiv našeg sistema klasifikacije!

9 — **Polugodišnji izvještaji o stanju članstva** moraju se odmah otpremiti našoj glavnoj upravi, triplikat izvještaja pak na prije navedenu adresu našega brata guvernera. U poslovanju sa glavnom upravom ne smije da nastaje nikakav prekid. Isto tako treba da svi klubovi ispune svoju dužnost u pogledu materijalnih obaveza.

10 — **Mjesečni izvještaj** određeni za objavu u »Jugosl. Rotaru« i izvještaji o frekvencijama, imadu da dostave bratu guverneru odmah na svršetku mjeseca. Želite li, da naše glasilo izlazi tačno, tada šalžite tačno i Vaše izvještaje. Brat guverner mora odmah u početku svakog mjeseca da otpremi našoj vrhovnoj upravi izvještaj o frekvencijama svih klubova cijelog distrikta. Klubovi, koji ne šalju redovito izvještaje, smetaju redovitom poslovanju i čine neprilike guverneru.

11 — **Naša ekstenzija.** U prošlom mjesecu izvršene su inauguracije slijedećih klubova:

dne 15 juna 1935 Leskovac sa 17 članova,

dne 17 juna 1935 Bitolj sa 17 članova,

dne 19 juna 1935 Vršac sa 20 članova,

dne 29 juna 1935 Bačka Topola sa 17 članova

Novoosnovane klubove i njihovo članstvo i na ovom mjestu opetovano i srdačno pozdravljam i želim njihovom radu najljepši i najbolji uspjeh, a ujedno mnogo korisnog rotarskog služenja.

12 — **Rotary Round Table na Bledu.** U smislu mojih svojevremenih uputa ustanovio je R. C. Ljubljana stalni rotarski stol na Bledu pa se tamošnji sastanci vrše svake subote u 19 sati u Grand hotelu Toplice. Prisustvo na ovim sastancima broji se rotarima, koji se nalaze na Bledu u frekvenciju isto onako kao posjeta u svome klubu.

13 — **Najbolju frekvenciju** u mjesecu junu iskazuje opet naš R. C. Vukovar sa 89.73%. Srdačno i iskreno čestitam bratskom vukovarskom klubu, a ostalim klubovima preporučam, da nastoje percentnu stavku frekvencija primjereno povisiti. Zapamtiti valja, da je redovito pohađanje klubskih sastanata najpotrebnija i najbolja škola za uspješan rotarski rad u životu samome.

14 — Naredno mjesečno pismo upravit će Vama već sadanji guverner brat Dr. Viktor Ružić. Budite mu u njegovom teškom i odgovornom radu pri ruci, ukazujte mu istu pozornost i spremnost, koju ste u tolikoj mjeri iskazivali meni i za koju Vam opetovano izričem moju najsrdačniju hvalu!

Srdačne rotarske pozdrave šalje Vama uvijek odani

Dr. Viljem Krejči,
immed. pastgoverner 77. distrikta R. J.



PAST GOVERNER DR. KREJČI PRIMIO JE OD BIVŠEG POTPRED-
SJEDNIKA W. HEAD-A R. J. SLIJEDEĆE PISMO:

My dear Past Governor:

Thank you very much for your letter of May 17. Since my return from Europe I have been so dreadfully busy that I have not had time properly to express my appreciation to those of you who did so much for my entertainment and pleasure. Please consider this my expression of appreciation, not only to you but to the many others in the 77th District.

The Mexican convention was a great success. Nothing happened to disturb the happy atmosphere of the week. For this we all feel profoundly grateful. It was an experience long to be remembered.

With cordial best wishes, I am

Sincerely yours
Walter D. Head



»JUGOSLOVENSКИ ROTAR« NA MORU

U nas rotara treba sve da rotira.

Tome krutom zakonu ne može da izmakne ni ovaj naš »Jugoslovenski rotar«. Iz Beograda rotirao je u Ljubljani, iz Ljubljane ovamo na Sušak, jer je pisano: kud brod tud i barka, a to znači: gdje je guverner, tu mora da je i rotarsko distriktno glasilo.

A »Jugoslovenski rotar« naše je distriktno glasilo.

I eno ga sada na ovom našem Jadranu sinjem i — slavnom. Ali to ne znači, kao da bi on sada najednom htio, da braći u Distriktu soli pamet, ne, to — hvala budi Bogu — nije njima od potrebe!

O čemu će dakle da govori braći naš »Rotar«, odavle iz Sušaka?

U prvom redu o pitanjima što su ih u njemu već do sada pretresali i rješavali njegovi odlični urednici i saradnici, a pored toga nastojaće, kako bi u svakom broju donio braći ma i jednu samu kapljicu našega divnoga mora, malo njegova mirisa, da ih malo pogolica i podraži u njima još veću želju za njem, za njegovom neizmjernom pučinom, za valovima njegovim, na kojima se tako lijepo rotira... Jest, svi će naši naponi ići za tim, da domamimo našu braću, jugoslovenske rotare, na naše obale i to ne samo

u doba lagodnog kupanja, nego i u danima burnim, olujnim, da pokažu, kako umiju i oni, a ne samo njihovi guverneri, da prkose oceanima i njihovim strahovitim sirenama.

Navigare necesse, vivere non necesse —

kako ono veli naš novi guverner, brat dr. Viktor Ružić, koji se i sada, dok ovo pišem, lomi negdje na Atlantiku.

U ovoj našoj »morskoj kampanji« pomagaće nas — uvjereni smo — i naši ostali klubovi na Jadranu. Imamo mi sušački rotari s njima još jedan zajednički zadatak, ne manje ozbiljan i važan. Naša rotarska porodica, pored braće u našem distriktu, broji svu silu članova razasutih po čitavom svijetu. Ta naša braća — i ona iz najudaljenijih strana — znadu za našu lijepu zemlju, i već se nekoliko puta desilo, da su u većim skupinama došli k nama u posjete. Prvi je tu na »bratskom udaru« slavni grad Sv. Vlaha i mi znamo s koliko požrtvovnosti i bratske, a ujedno i gosparske srdačnosti vrši naš dubrovački klub u takvim zgodama svoju domaćinsku dužnost. Tako rade i bratski klubovi u Splitu i u Šibeniku, a i naš ovdješnji na Sušaku.

Ovome bratskom kontaktu članova domaćih sa članovima stranih klubova treba posvećivati sve veću pažnju. To traži od nas u prvom redu naš rotarski zakon, a potom i specijalni interesi našega kraja i zemlje naše. Nemojmo se zavaravati, još postoje u svijetu o nama i prilikama našim štetne predrasude, koje treba raspršiti. Tome hvalevrjednome cilju može mnogo da pridonese i ovo naše općenje sa članovima stranih rotarskih klubova. Lijepo je ono kazao neko: jedno je, kad s Jugoslovenom govori Englez ili Francuz, ili pripadnik kojega drugoga naroda, drugo je kad s jugoslovenskim rotarom, govori rotar engleski, francuski i t. d. U prvom slučaju vode takve razgovore dva stranca, koji mogu biti među sobom i znanci, čak i prijatelji; u drugom slučaju razgovaraju dva rotara, a to znači — dva brata.

Jasno je, da će jedna takova — ako smijem reći — »rodbinska veza« raspršavanju onih nemilih predrasuda pridonijeti mnogo više, nego li bi to mogle učiniti kojekakve hladne, diplomatske, pa ako hoćete, čak i prijateljske veze.

Naš »Jugoslovenski Rotar« gajice i unaprijed to naše rotarsko bratstvo. Radeći tako služićemo svi u prvom redu našoj dragoj i velikoj Otadžbini, a po njoj i čitavom čovječanstvu.

Sušak, u junu 1935.

Viktor Car Emin.



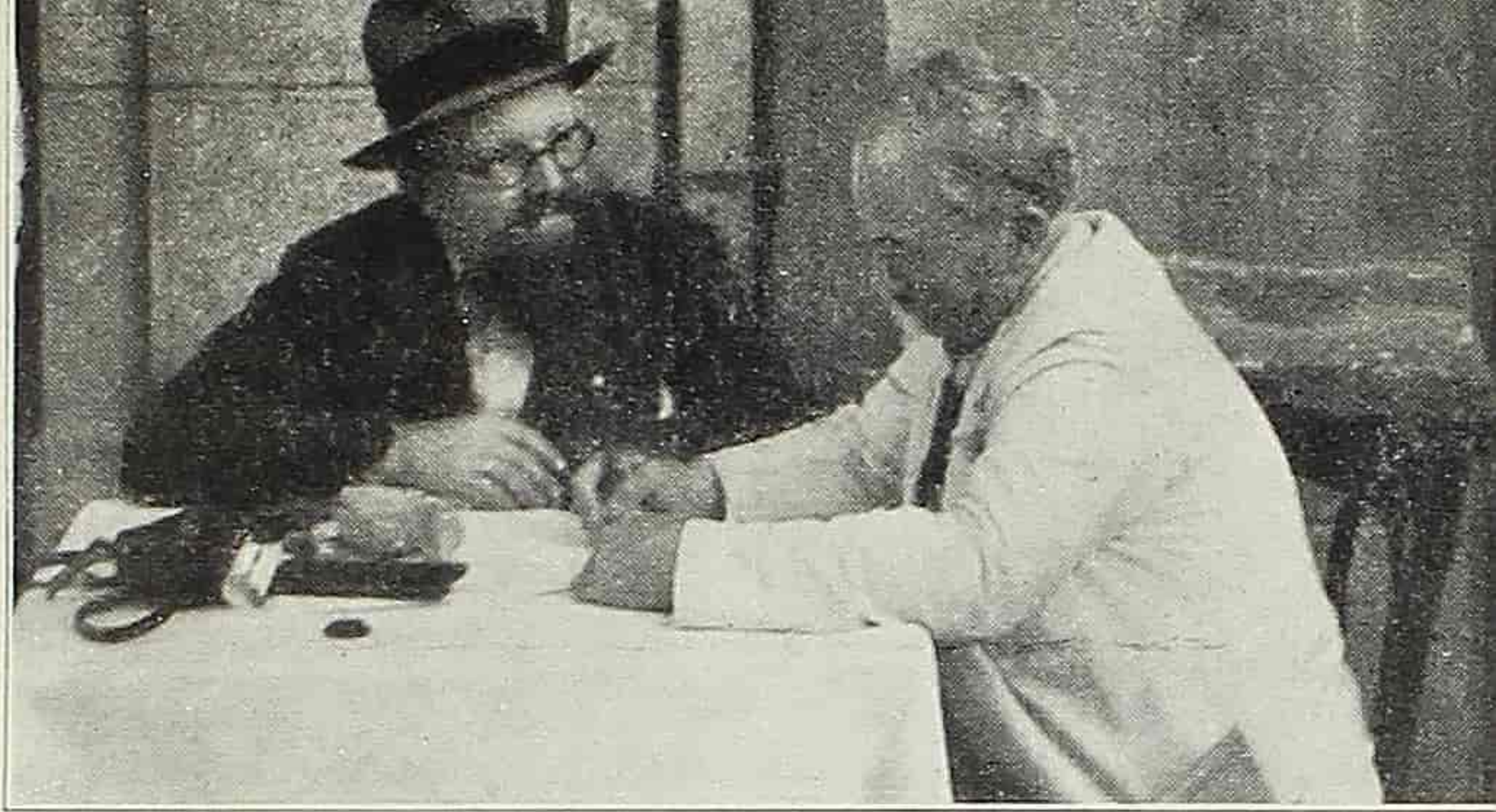
PAST HARUN AL RAŠID:

U 14 DANA 4 NOVA KLUBA

LESKOVAC—BITOLJ—VRŠAC—BAČKA TOPOLA

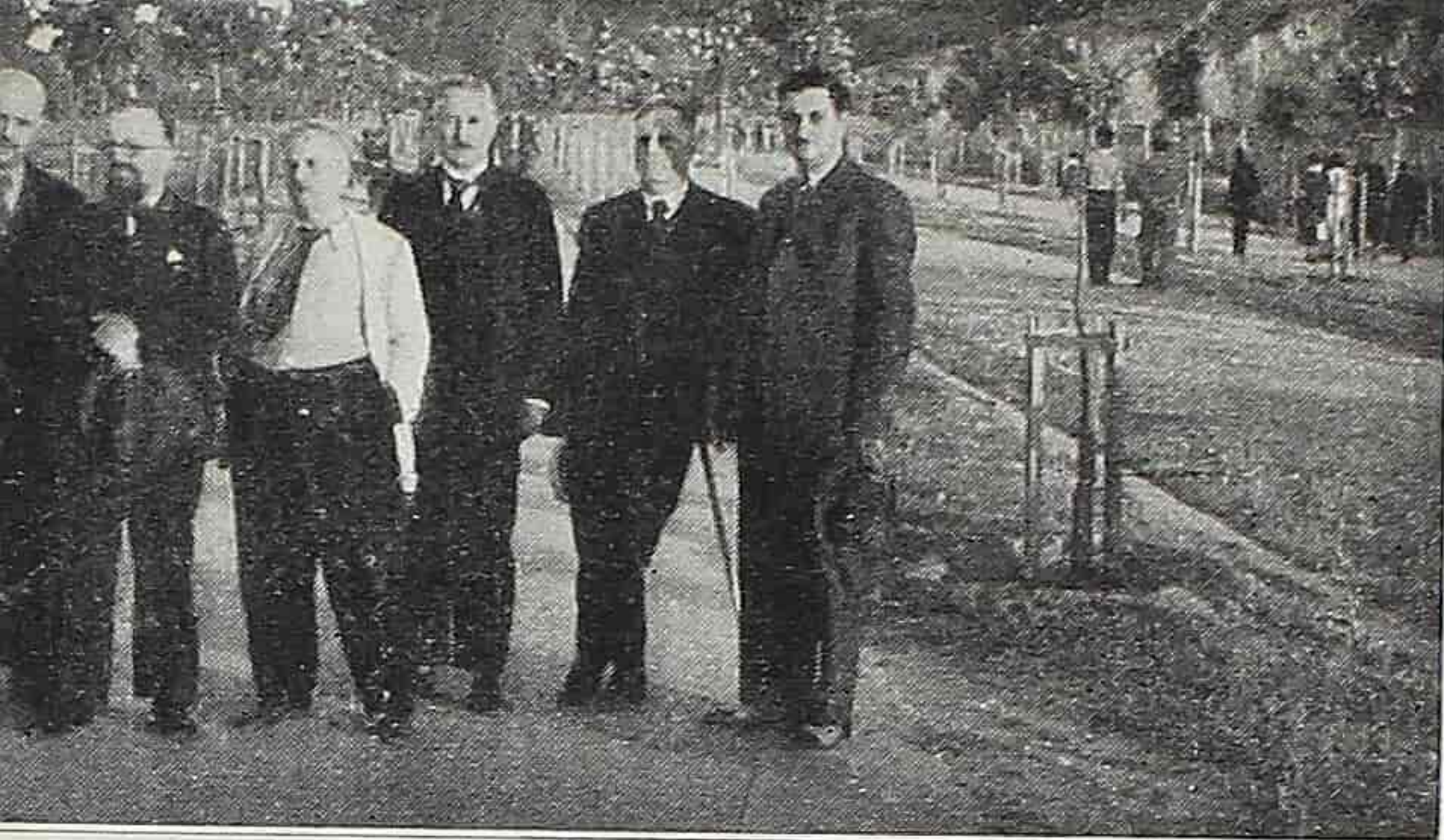
Upravo neverovatnu radinost pokazali su naši klubovi na polju spoljašnje ekstenzije u poslednjim sedmicama minule rotarske poslovne godine. Izrična želja prospektivnih klubova da bi se njihova inauguracija obavila što pre, a svakako još pred kraj rotarske godine, nije se smela omalovažiti, pa zato ajde na put bez obzira na letnju vrućinu i na neugodnosti putovanja vlakovima, koji su baš u ovo vreme prenatrpani našim putnicima — osobito ove godine, kad su vozne cene snižene.

Dne 15 juna 1935. Vožnja železnicom iz Ljubljane preko Beograda u Južnu Srbiju nije bogme kratka, a nije bogzna kako ni zabavna, ako se voziš sam. Zato ti je pri srcu neizrecivo ugodno kada na svojem rotarskom putu naletiš na prvoga svojega druga, koji putuje na istu proslavu kao i ti.



Ali značajno je da u takim prilikama sretiš skoro vazda jedne te iste predstavnike klubova, koji polaze na put svakako ne iz veselja za putovanjem, nego s dubokom svešću svojih rotarskih dužnosti i radi ugodnih osećaja koje budi ovakovo služenje našoj stvari. Da ću se u brzovlaku, koji vodi iz Beograda na jug sastati s bratom dr. Vojom Kujundžićem, s tim prvoborcem našega pokreta, o tom nisam ni sumnjao, no nisam bio siguran da će sa sobom dovesti i više drugih članova svojega beogradskoga kluba. Sva tri razreda brzog voza širokogrudno prepuštaju putniku opsežno polje svim mogućim pritužbama i možeš biti zadovoljan, ako sa voznim listićem prvoga razreda sediš u hodniku, na svojem kovčegu. Služenju zajednici moći će tangirani klubovi mnogo korisna učiniti, budu li ozbiljno uzeli u pretres misao, kako bi se putnicima omogućilo da se bez tolikih neprilika upoznaju sa neopisivim lepotama južnih delova naše zemlje.

U Leskovcu čekali su nas na kolodvoru članovi prospektivnog kluba i njihovi klubovi iz Skoplja. Čudno je, kako srdačnije i iskrenije pozdraviš također i budućeg člana naše svetske porodice, nego bilo koga drugoga, koga do tad nisi poznavao, premda je samo »prospektivni«; kao da bi ti nešto govorilo da će ti on biti radom i raspoloženjem pravi brat, da te voli i da ti je bliže srcu. Kako smo se srdačno pozdravili pred hotelom »Kostić«, gde ima naš mladi klub Leskovac, svaki četvrtak u 20 h, svoj sastanak; kako smo bili veseli da smo mogli stisnuti ruku našem milomu rotarskomu putniku, bratu Draganu Tomljenoviću iz Zagreba! Njega nađeš svagdje, u svako vreme i kod svake prilike kao zastupnika svoga kluba, a znade Ti dobre želje svoje klupske braće s tako iskrenom srdačnošću iznašati kao malo ko, i gdegod mu se samo pruži prilika, on te fotografira u bilo kakvoj situaciji, pa ti usto također pošalje još i slike na uspomenu sastanka, što baš nije navičan činiti svaki amater. U Leskovcu je već početkom minule godine kušao naš skopljanski klub osnovati novu rotarsku jedinicu, za što se osobito brinuo brat Tasa Tasić, koji je stekao trajnih zasluga za našu ekstenziju u Južnoj Srbiji. U Leskovcu postoje svi preduslovi za uspešan rad naše jedinice. Grad — ovaj naš jugoslovenski Manchester — broji 20.000 stanovnika i ima lepu i veliku industriju, pa zato nije ni čudo ako klub već pri inauguraciji broji 19 članova osnivača. Razgledavši nekoja industrijska preduzeća i sam gradić koji čini ugodan dojam posetniku, obavili smo inauguracijsku svečanost. Uz gotovo sve članove prospektivnoga kluba, njihove dame i nekoliko nerotarskih gostova, koji su bili pozvani ovoj slavi osnivanja, dođoše također i mnogi rotarski drugovi, da poprate prve korake novo osnovanog kluba u rotarski život. Uz guvernera dr. Viljema Krejčija bila su prisutna također i braća Dragomir Jovanović, dr. Voja Kujundžić, Dragomir Pavlović i Stevan Pavlović iz Beograda; Dragan Tomljenović iz Zagreba; Milan



Manojlović iz Novoga Sada i 9 članova kumovskoga skopljanskoga kluba. Inauguracija se izvršila u hotelu »Kostić« uz običajni program: Pozdrav predsednika, zdravica Njegovu Veličanstvu Kralju, izveštaj budućeg predsednika, tajnika i blagajnika, idejni govor guvernera, pozdravni govori

prisutnih zastupnika drugih klubova, čitanje mnogobrojnih pozdravnih govora i referata o kulturnom i ekonomskom razvoju Leskovca. Raspoloženje je bilo upravo sjajno, oduševljenje članova veliko, i sve pokazuje najbolje perspektive za budući uspešni rad novoga kluba. Nakon oficijalnoga dela proslave ostala je većina u prijateljskom razgovoru i uz sviranje glazbe još dugo na okupu. Nekoji su izdržali čak do odlaska gostiju, koji su odmah nakon doručka otputovali u Skoplje.

16 juna 1935. Automobil brata Tomljenovića sjajno vozi. Između Leskovca i Skoplja morali smo vrlo oprezno voziti na nekoliko mesta, o kojima se baš ne može tvrditi da imaju dobru »autostradu«. Dan pre bio je silan pljusak, pa su bujice ovde-onde izrovale cestu, a na nekoja mesta nanele kamenja i peska, da je bojazan našega brata Tomljenovića za život i automobil bila zaista opravdana. Inače su u Južnoj Srbiji ceste za automobilski promet dobre. Putem se zaustavimo u Vranjskoj banji, idiličnom letovištu i lečilištu, gde nameravaju naredne jeseni prirediti Charter-proslavu obaju novoosnovanih klubova Leskovca i Bitolja, a, dadne li Bog i sreća junačka, i inauguraciju prospektivnoga kluba u Nišu. Na Kumanovu rastumačio nam je zorno tok bitke brat Čemerikić, koji je čitavo vreme bio guverneru veran pratilac i uzoran »cicerone« od momenta njegova dolaska u Leskovac pa sve dok ga voz nije opet iz Južne Srbije odvezao. U Skoplju nas je pozdravio predsednik kluba, brat Vlada Bogdanović, vlasnik hotela »Bristol« i »Splendid«; oba hotela najtoplije preporučujem svakome radi svega njihova komforta što ga može da zahteva i najrazmaženiji putnik. Nadošli gosti razgledali su popodne, u pratnji domaćih rotara, Skoplje i njegovu okolicu i divili se, ne samo kolosalnom napretku ove prestolnice Vardarske banovine, koju čeka najbolja budućnost, nego također i dragocenim dokazima o negdašnjoj veličini i značenju ovoga Dušanova grada. Svaki putnik, pa bio on istoričar, folklorist, umetnik bilo koje struke, a i onaj koji putuje za zabavu nalazi velikog užitka razgledavajući reprezentativne zgrade prošlih vekova, starinske spomenike i druge tako tipične osobine Skoplja i njegovih predgrađa. Žao mi je što mi prostor ovde ne dozvoljava da opišem i odličan rotarski rad našega skopljanskoga kluba, njegovo hvalevredno nastojanje o procvatu vlastite opštine, za elektrifikaciju, kanalizaciju i za novi vodovod, i da ispričam o efektivnim dokazima dosadašnjega uspešnoga rotarskoga rada, kao primerice o Dečjem domu kralja Aleksandra I. Taj je dom, bilo po svojoj zamisli, bilo po tehničkom i materijalnom uređenju, delo naših skopljanskih rotara, vredan svakoga velegrada, važan i vrlo koristan uzgojni zavod, koga besprikorno i hvalevredno vodi brat Čedomir Todorović. Na mitingu iste večeri, u hotelu »Bristol«, čuli smo mnogo lepa i korisna o našem radu, o potrebnoj uzajamnosti, o dobroj volji, o drugarstvu

i prijateljstvu i o svemu onom, što nam je svaki dan u mislima i na srcu. U tom raspoloženju rado bi bili dugo ostali skupa u elitnoj kavani kraj starodrevnoga Dušanova mosta, da nas naši provodići nisu prisilili na počinak, da sutradan rano ponovno uzmemo putnu palicu u ruke i da krenemo na



daleki put prema Bitolju. Krivo bi učinio, kad ne bi još spomenuo da je uslužnost i gostoljubivost brata Bogdanovića upravo na takvoj visini kao što i kvaliteta svega što pruža njegova kuhinja i njegov podrum.

17 juna 1935. Neznam da li je petao već treći put bio zapevao kad su nas, sledećeg jutra, digli iz udobnih i mekih ležaja, te je s nama počela kretati čitava autokolona, koja se počela pomicati iz Skoplja uz pratnju prvih sunčanih zraka. Iskazali smo još čast hiljadama francuskih vojnika, koji su pali za oslobođenje naše domovine i koji sada počivaju na groblju povrh skopljanskoga brda. Do srca te gane kad ovde vidiš koliko je ljubavi posvetio pomenu tih heroja skopljanski francuski konzul, g. Girs, taj veliki prijatelj našega naroda, našega pokreta i naših skopljanskih drugova. — Tetovo, Gostivar, Kičevo, lepi i zamamljivi, vrlo interesantni gradići okruženi brižljivo obrađenim poljima i uzorno gajenim voćnjacima, sva dolina Vardara s neopisivo lepim vrhuncima i bregovima, mnogobrojni visoki prelazi sa svojim idealnim serpentinama, Šar-planina sa svojim brojnim vrhovima i gorskim jezerima, dolina Crne i konačno sam Bitolj, nad njim pako deda Pirister: sve je to jurilo mimo nas kao u filmu, koga se ne bi nigda nagledali, kome se ne bi mogli nigda dosta nadiviti niti ga dostojno pohvaliti — nikada se ne može o tome dostojno govoriti ni pisati, to treba videti. U Bitolju su nas otvorenim rukama primili članovi novo osnovanoga kluba. Još ranije je spomenuti brat Tasa Tasić koji se amo doselio iz Skoplja postavio prvi kamen za novu našu rotarsku zgradu u Bitolju. Sabrao je oko sebe još 17 članova osnivača, koji nam jamče za lep i uspešan razvoj rotarskoga rada u toj najjužnijoj rotarskoj jedinici naše domovine. Pomislimo li da je Bitolj imao pred rat otprilike 80.000 stanovnika, onda se možemo uveriti što znači za nas taj grad, iako je broj njegovih žitelja spao, iza rata, na 33.000. Kroz grad je prošla ratna oluja u svem svojem razmahu i ostavila duboke brazde koje brojnim ruševinama još i danas pričaju kako su teški časovi bili dosuđeni ovome gradu. No ostale su još i mnogobrojne zgrade kao svedoci nekadanjeg blagostanja i veličine. Kolikogod me srce nagoni da i dalje govorim kako nas se silno dojima ovaj interesantni grad, kako je neopisivo lepa njegova okolica, moram da to propustim i da se vratim našem klubu koji smo, 17 juna naveče, inaugurisali. Brat Jevtić, član novoga kluba, primio nas je pod svoj gostoljubivi krov i učinio sve što se dade učiniti, i mnogo više nego smo mogli očekivati, da nam boravak u Bitolju bude što udobniji. Na terasi njegova hotela vršila se inauguracijska proslava s jednakim programom kao i u Leskovcu. Bili su na proslavi brojni članovi kumovskoga kluba iz Skoplja sa francuskim konzulom g. Girsom, brat dr. Voja Kujundžić iz Beograda, brat Dragan Tomljenović iz Zagreba, a svoj ljubljanski klub zastupao je sam guverner dr. Krejči. Od odličnih govora što smo ih te



večeri čuli, napominjem posebice predavanje brata Kešeljevića o Bitolju i o njegovu istorijskom i ekonomskom razvoju. Čitava priredba bila je u svakom pogledu uzorna.

Sva zasluga za osnutak obaju klubova, u Leskovcu i u Bitolju, ide naš R. C. u Skoplju, osobito pako njegova

agilnoga i požrtvovnoga tajnika brata Čemerikića, koji se svojski uzimao da što pre osnuje u tim dvema gradovima naše rotarske klubove. Za njegov uzoran i požrtvovan rotarski rad u južnom delu naše države svi smo mu članovi našega distrikta vrlo zahvalni.

18 juna 1935. Opet se bilo trebalo dići u zoru, da cela ekspedicija krene prema Ohridu. Najpre smo još pogledali francusko vojničko groblje blizu Bitolja, gde počivaju zadnji počinak 7.000 francuskih vojnika. Silan je dojam što ga čine ovi nepregledni nizovi križeva, okruženih zelenjem i bujnim cvećem. Na levo pokazuje nam se oku, na bočini Peristera, negda tako cvatući grad Magarevo, oko kojega su se za svetovnog rata vodili najljući bojevi. Po obroncima Peristera nastavili smo put i ugledali Prespansko jezero u svoj njegovoj krasoti, ožareno zracima jutarnjega sunca. Ovde i na daljnjem putu ginu iz tvoje duše sve predrasude, ovde nema mere oduševljenju i ljubavi prema našoj krasnoj zemlji, koju nam zaviđa čitav svet. Svojim dubokim i bistrim jezerima, punim najrazličitije ribe, bistrim rekama i žubor-potocima, uzorno obrađenim poljima i vešto gajenim voćnjacima, svojim nebotičnim vrhuncima naših južnosrpskih brda pruža ti ova zemlja sve što može da zahteva najrazmaženije oko turista i esteta. Put nas je vodio dalje mimo Resno k Ohridskome jezeru. Ja mislim da je to najlepší kraj naše zemlje. Nemam reči da opišem dolično sve što smo videli ovde i na putu preko Struge, u dolini Drima prema Debru i u divljim romantičnim tesnacima Radike, tamo pod Galičnikom i u manastiru svetoga Jovana Bigorskoga, na visokoj planini Mavrovi Hanovi, na izvoru Vardara, gde smo ponovno došli na svoj stari put prema Gostivaru i Tetovu do Skoplja. Iza tolikog bogatstva, prirodnih lepota i neizrecivih užitaka, eto nas opet u prenatrpanom brzom vozu ...

(Nastavak u narednom broju.)



BITOLJ

(Kratko predavanje održano na dan inauguracije Rotari kluba u Bitolju 17 juna 1935 godine).

Najjužniji grad u Jugoslaviji. Početak njegovog naseljavanja bio je ispod današnjeg Bukova. Naziv Bitolj postao je od reči Obitelj, što nači Manastir, pa otuda mu i ime koje mu stranci daju Monastir; jer je tu prvo bio manastir, svuda u okolini puno je manastira i Manastirišta. Krstaški putopisci nazivaju ga Pelagonijom, a tako se zove i plodna ravnica ispod Bitolja. Grad Bitolj mu je prvobitno ime i Grci ga tako zovu, tek u turskom vremenu javlja se ime Monastir.

Usred plodne okoline Bitolj je u stara vremena bio na čuvenom rimskom putu Via Egnatia, koji je Italiju od Drača spajao preko Albanije i Maćedonije sa Solunom i Carigradom. Bitolj je pri kraju 11 veka već bio bogat grad. Pod Turke je pao krajem 14 veka.

U Bitolju je za vreme turske vladavine bila jako razvijena trgovina: žitom, voskom, vunom i kožama. I pamuk je ovde u 17 veku bio najvažniji proizvodni artikal.

Bitolj se naročito uzdigao u trgovini i stanovništvu, kada su Arnauti 1788 godine razorili bogatu i naprednu varoš Moskopolje, jer se dosta izbeglih Moskopoljača, trgovaca svetskoga glasa, doselilo u Bitolj i ti preduzimljivi ljudi uzdigoše Bitolj do velikog trgovačkog značaja.

Procvat Bitolja naročito se ističe u 19 veku. Glavni trgovački putovi iz Soluna, Drača, Skadra, Prizrena i Skoplja sticali su se u Bitolj, te je imao dosta i transitne trgovine.

Sve do kraja turske vladavine Bitolj je bio glavni trgovački centar u Maćedoniji. U Bitolj su se sticale sirovine sa svih strana zapadnog dela evropske Turske. 1912 godine imao je oko 75.000 stanovnika.

1912 god. srpsko-turskim ratom privredno područje Bitolja deli se na tri države. Južno od Bitolja na 17 kilometara dolazi grčka granica, Albanija postaje samostalna privredna oblast, Bitolj postaje mesto na južnoj periferiji naše države, a njegovu raniju ulogu preuzima Skoplje, kao centralno mesto za četiri plodne ravnice i važan saobraćajni čvor. No ipak Bitolj i Bitoljci ne bi gubili i u takvim prilikama svoju vrednost, da po zlom udesu nije postao centar bojišta istočne vojske u evropskom ratu, koji se tu vodio pune dve i po godine i gotovo ga do temelja razorio.

Od nekad cvetne varoši ostali su današnji ostaci sa oko 33.000 stanovnika. I kao nekada kada su iz bogatog Moskopolja begali njegovi talentirani stanovnici u Bitolj, da uzdignu njegovu privrednu vrednost, begali su za vreme svetskoga rata i posle njega, bogati i talentovani Bitoljci u Lerin i u sve varoši severne Grčke, da im daju života i uzdignu njihovu privrednu moć, a uz to održe i neprekidaju stare trgovačke veze sa poslovnim prijateljima iz naše države i Albanije, ostavljajući Bitolju da životari od svoje neposredne okoline.

Od svih periferijskih gradova Južne Srbije, koji su poslednjih godina imali da izdrže tešku borbu sa privrednom krizom, Bitolj je imao najinteresantniju sudbinu.

Skretanje privrednih puteva i pravaca razmene ekonomskih dobra oduzelo mu je inicijativu u trgovini, a uzroci leže u velikim istorijskim promenama koje su doneli ratovi na Balkanu, kao što smo napred naveli.

Danas, trgovina se obavlja u najužim razmerama i ograničava se najpotrebnije artikule. Izvoz je upućen isključivo na Grčku. Izvozi se poglavito stoka većinom sitna, i žito i brašno kao tranzitna roba za Dalmaciju. U prošloj godini izvezeno je 88.000 grla sitne i 4.600 grla krupne stoke i 88 vagona graorice iz najjužnijih 7 srezova. I ovo malo izvoza vršeno je sa minimalnom zaradom zbog nepovoljnih uslova plaćanja koji proističu iz trgovinskog ugovora sa Grčkom. Ali posredovanjem u izvoznoj trgovini i ako se od posredništva nije imalo znatnije koristi, ipak je narod prodajom stoke dolazio do novca za podmirenje najprečih mu potreba.

Kako je priliv novca od pečalbara iz Amerike potpuno prestao to je Bitolj i sa ove strane pretrpeo ogromne štete.

Industriju u Bitolju predstavlja danas: Mlin »Dragor« Br. Tase Tasića, Bitoljska tekstilna industrija K. D., koju predstavlja naš član brat Tatarčević, Fabrika sapuna Braće Rizevića, Elektro industrija, dve radionice bonbona i šećernih proizvoda i jedna mala fabrika štofova na vodi. U Dihovu je do rata postojala veća fabrika štofa i gajtana. Ova preduzeća ulažu velike napore da poprave negativni bilans bitoljske trgovine i zanatske delatnosti.

Voda reka oko Bitolja naročito je pogodna za preradu vune jer ne sadrži mnogo kreča.

Pored svih nevolja koje su pretrpeli i trpe bitoljski privrednici nisu izgubili nadu u bolje dane. Sačuvali su sve osobine starih odličnih trgovaca. Zahtevi bitoljaca nisu ni veliki ni preterani:

Da se Bitolj proglasi za izvozničko mesto, da se unese u pograničnu zonu sa Lerinom tako da se između ovih varoši omogući prelaz granice bez pasoša i vize na osnovu specijalnih isprava. Da se turistima koji dolaze iz Grčke omogući ulaz bez vize. Da se našem trgovačkom aranžmanu sa Albanijom pribavi pun značaj. Da se Bitolj veže normalnom željez. prugom sa Ohridom. Misli se da bi oživela stara trgovina ovom vezom.

Čini se da ovi zahtevi i kada bi se ispunili ne bi povratili Bitolju stari značaj. Ako posmatrate mentalitet ljudi ovoga kraja vidite, da nemaju smisla za udruživanje i zajedničke žrtve. Vremena koja su prošla u nepovrat omogućavala su im da kao posrednici u trgovini između istoka i zapada svoje bogate dohotke ne dele ni s kim. Danas se traži ujedinjavanje snaga, kapitala i znanja, očekuje se sve od države i banovine. Željezničku vezu Veles—Bitolj trebalo bi sprovesti u Prespu i koristiti je kako u turističkom pogledu tako i u pogledu izvoza voća jer ovaj kraj proizvodi najbolje voće u državi. Ova željeznička veza mogla bi se vremenom produžiti, ako prilike to dozvole, dalje ka Korči vezujući ovaj kraj Albanije za naše pijace. Željezničkom prugom Bitolj—Ohrid turizam bi samo izgubio jer turizam iskorišćava lepote prirode. U opšte u saobraćajnoj politici najbolje i najkorisnije su one željezničke veze koje sa periferije države gravitiraju njenim centrima, a nepraktične su periferijske jer bi se njima više koristili susedi nego mi.

Otuda željezničke veze Veles—Bitolj—Prespa—Korča, isto kao i Skoplje—Gostivar—Kičevo—Ohrid po opšte interese imaju daleko većeg značaja od onih koje bi bile poprečne ili periferijske.

Za unapređenje turizma treba udruživanja, treba izgradnje puteva, staza, hotela i turističkih kuća oko Bitolja, te ako se Bitoljci ne udruže i sami to ne stvore, ne mogu to očekivati da će učiniti neko drugi.

I ako bi se ispunili napred navedeni zahtevi Bitoljaca u pogledu pograničnog prometa moje je mišljenje da se od toga neće imati neke velike koristi.

Treba biti na čisto da su Bitolj i Bitoljci upućeni na same sebe — upućeni su da žive od svoje neposredne prirodne okoline — od plodne Pelagonije i preduzimljive i lepe Prespe. Ako su s time načisto, onda treba da porade udruživanjem, sopstvenim silama, da se reguliše Crna Reka i isuše baruštine u bitoljskom polju, neposredna okolina spasi malarije, a bitoljska sirotinja zaposli u tim velikim radovima i naseli na plodnom oslobođenom zemljištu, te da u boljim životnim prilikama omogući svojoj metropoli bolji prosperitet.

Iskorišćavati sve mogućnosti koje daje banovinska poljoprivredna škola zemljoradnicima neposredne bitoljske okoline, te da racionalnom obradom zemljišta, upotrebom savremenijih sprava za obradu zemljišta, prečišćavanjem i standardizacijom plodova, oplemenjivanjem semena i stoke, sve zadružnim

putem, pojačaju značaj Bitolja kao trgovačkog centra koji može živeti od svoje neposredne okoline i dati posla sadanjem broju svoga stanovništva.

U pogledu unapređenja izvoza i vezivanja Bitolja za privredne centre države, trebalo bi raditi na naročitom popustu u robnoj podvoznoj tarifi, kako bi se plodovi ovih udaljenih krajeva mogli uspešno prodavati u centrima države, a isto tako naročiti popust u putničkoj tarifi da bi turizam došao do svog pravog izraza. Na ovaj način vezao bi se Bitolj za privredne centre naše države, a ne bi kao danas bio u velikoj zavisnosti od susednih tržišta i njihove privredne politike.

Eto s toga udružili smo se mi bitoljski Rotari, da putem Rotarstva izraženog u njegovim ciljevima kroz njegovih šest tačaka poradimo da Bitolj ovaj današnji bude cvetan, i da u zajednici sa ostalim gradovima naše prostrane otadžbine bude mesto sreće i prosperiteta.

Bitolj, 17 juna 1935.

Kešeljević

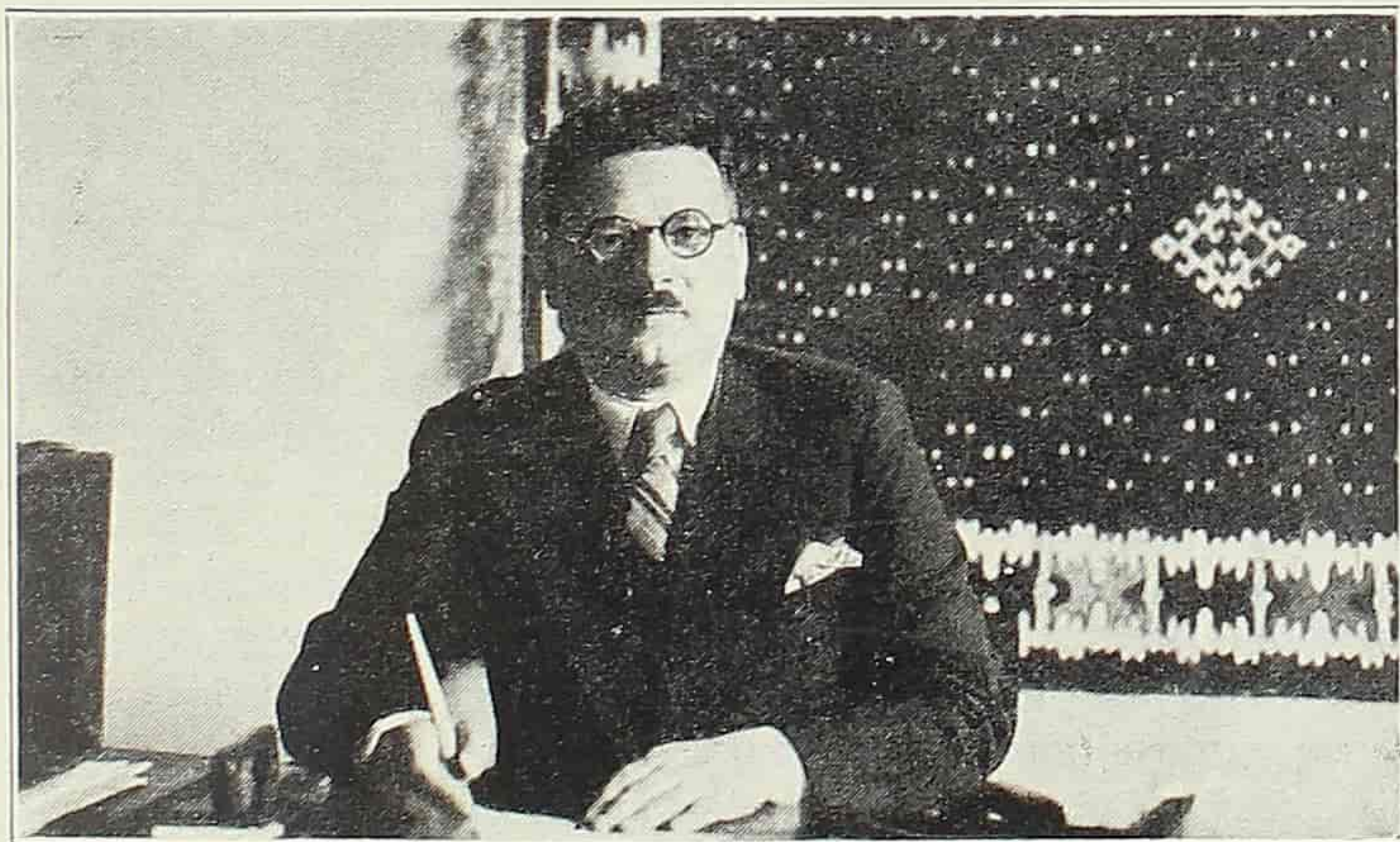


DEČJI DOM KRALJA ALEKSANDRA I U SKOPLJU

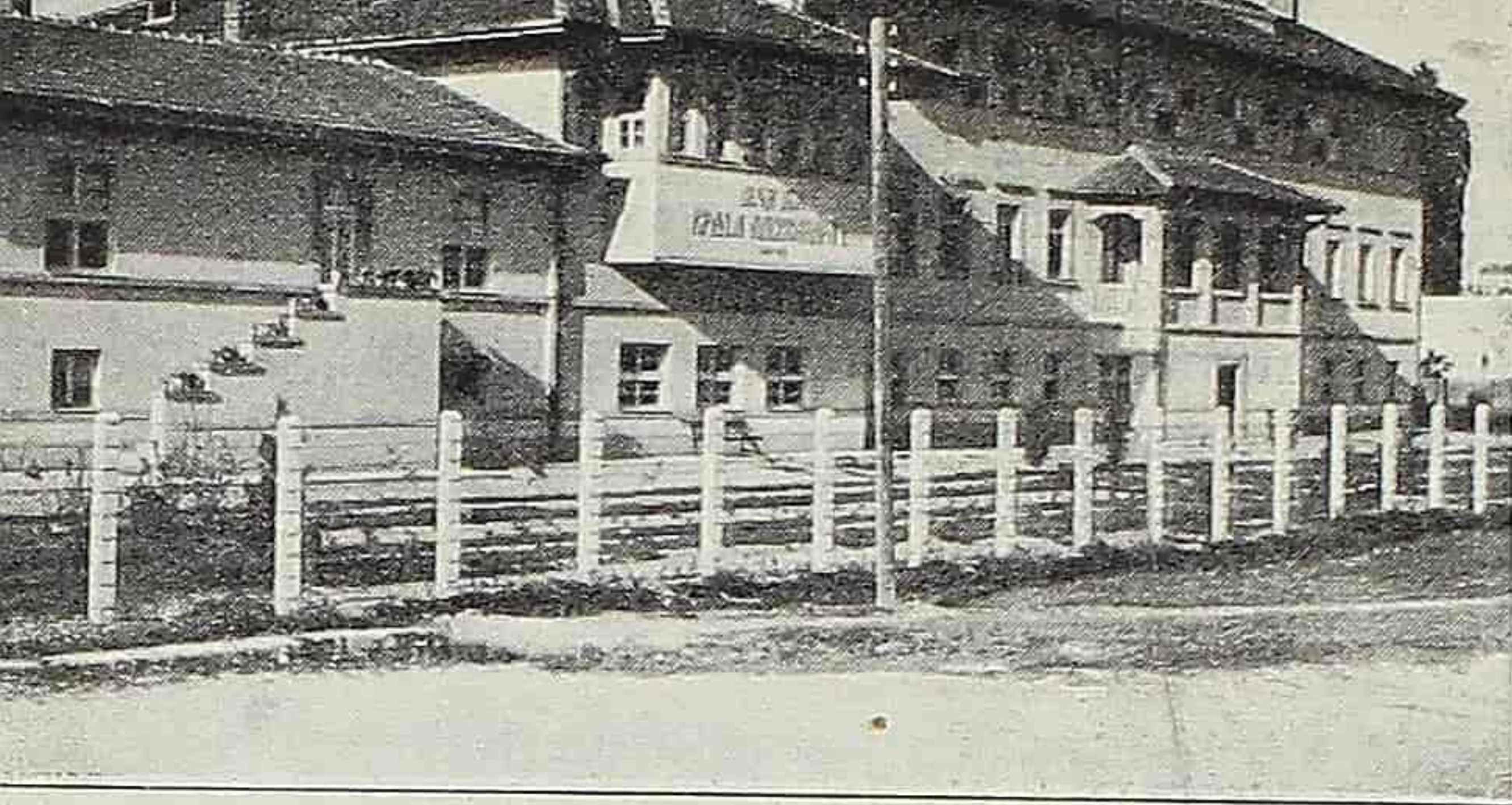
„Naša deca su nam najveća briga, naš najdragoceniji ponos i ružičasta nada naše svetle budućnosti. Neka nijedno jugoslovensko dete ne ostane nezbrinuto, nezastićeno, neka sva naša deca veselo žive i napreduju i neka se njihova dečja pesma sreće razleže po svima krajevima Jugoslavije“.

Marija, Kraljica Mati od Jugoslavije.

Zaštita i podizanje dece danas se kod svih naroda postavlja kao važan problem rase. Država, kao i privatna inicijativa, preduzima na sebe brigu o zaštiti i podizanja one dece, koja su bez ili posve siromašnih roditelja, te



bi bez ove zaštite bila sigurno izložena propasti. Zato se vidi i kod nas, kako država pomaže privatnu inicijativu, a ova pak državu, te se uzajamno dopunjavaju u izvođenju visokog socijalnog zadatka — zaštite dece. Njima se, kod nas u poslednje vreme, pridružuju i gradske opštine bilo osnivajući



svoje posebne ustanove za zaštitu dece, bilo da privatne institucije obilno materijalno pomažu, da bi mogle da izvrše svoju jevanđeosku dužnost milosrđa i ljubavi prema bližem.

Južna Srbija, kolevka naše srednjevekovne narodne kulture, do svog nacionalnog oslobođenja od pet-

vekovnog robovanja, nije znala za zaštitu siromašne dece. U njoj je dotle vladao apsolutizam jednog neprosvećenog naroda, te joj je dolazak srpske vojske 1912 g. doneo **slobodu**, kao prvi uslov za svaki kulturno-prosvetni rad. Ali, njoj je sloboda kobne 1915 g. ukinuta, da bi ponovno vaskrsela 1918 godine. Od tada, pa do današnjeg dana, između ostalih problema, koji se iz dana u dan rešavaju, — i pitanje zaštite i prihvata dece osetno napreduje. U početku 1919 g. o ratnoj siročadi brine se isključivo država, docnije ona svoj rad sužava, da bi veći deo staranja prepustila privatnoj inicijativi, upravo milosrđu onih ljudi, koji žive u izobilju. Takva dužnost nametala se i Južnoj Srbiji, koja ima veliki broj siromašne dece. I tu dužnost preduzimaju izvesni socijalni ljudi u Skoplju i postavljaju sebi zadatak: **raditi na prikupljanju materijalnih sredstava i podići Dom za prihvatanje dece iz Južne Srbije**. Za ostvarenje ovog zadatka osnovan je 1926 god. Odbor koji je svoju akciju proširio i van Skoplja, te je za osam godina uspeo da prikupi toliko novaca, da je 1932 godine otpočeo sa zidanjem zgrade, a da je završi 1934 godine.

Sam Dom zidan je u Južnosrpskom stilu, a nalazi se u najlepšem delu Skoplja. Zgrada sa uređajem košta 2,300.000 dinara i sastoji se iz visokog suterena, u kome su smeštena ova odeljenja: trpezarija, kuhinja, kupatilo, umivaonici, magacini hrane i drugo; prizemlja, gde su smeštene velike, svetle i udobne sobe za učenje, biblioteka sa odabranim knjigama, svečanom dvoranom za zabavu i kancelarije uprave doma; i sprata, gde se nalaze velike, svetle spavaonice, ambulanta i soba za vaspitače. Dom ima 130 postelja, uređen je skromno, jednostavno, higijenski i pedagoški. Život u Domu otpočeo je septembra 1934 g. sa 81 pitomcem. Pošto je Dom privatna ustanova to njime upravlja Savet od 14 lica, između kojih su i naša braća rotari: arh. Josif Milailović, predsednik gradskog poglavarstva; Vladan Bogdanović, hotelijer; Milan Čemerikić, načelnik banske uprave; Hadži Dragi Patrnogić, trgovac; Boško Žerajić, industrijalac; Tasa Tasić, industrijalac i Čedomir Todorović, koji je kao idejni osnivač izabran i za prvog upravnika ove humane ustanove.

Imenovana braća rotari su radom na podizanju Doma, kao i sadanjim radom u njemu, i delom pokazali svoje visoko shvatanje rotarske dužnosti, da se služeći drugome, najbolje služi sebi. Jer, stavljajući sebe u službu podizanja dece, time služe svojoj naciji; a služeći njoj, služe Otadžbini, da bi kroz zaštitu dece sačuvali jugoslovensku rasu, jačajući u zdravom telu i zdrav duh.

SARAJEVO OD POSTANKA DO 1878 GOD.

Sarajevski kraj zvao se u srednjem vijeku *V r h b o s n a*. U sredini te župe, na mjestu, gdje se sastaju mnogi putovi, a u zaštiti jedne male tvrđave, stajao je mali trg *V r h b o s a n j e*. Turci su osvojili Vrhbosnu god. 1435 definitivno. Na drugoj, lijevoj obali rečice Miljacke, prema trgu Vrhbosanju, sagradili su namjesnikov dvor (saraj) i u polju kod dvora (saraj-ova) jednu džamiju (sadanja Careva džamija). Uz namjesnika i njegovu pratnju i vojsku nastanile su se zanatlije i trgovci, pa se tako stari mali trg povećao. U ravnici i po obroncima brda sagradili su stanovnici kuće. Tako je nastala varošica, koju su Turci zvali *S a r a j o v a* (znači polje oko dvora), a naš svijet je to preokrenuo u *S a r a j e v o*. Međutim staro ime Vrhbosanje upotrebljavalo se i posle još za 150 godina. God. 1460 Turci su osvojili ostalu Bosnu, a zatim i Hercegovinu. Cijelom tom oblasti upravljao je jedan *s a n d ž a k b e g*, koji je rezidovao u Sarajevu. Namjesnici (sandžabezi) i drugi imućni ljudi gradili su u Sarajevu džamije, tekije, medrese, banje, hanove, mostove, imarete i t. d., te se varoš stalno proširivala.

Napredovanje Sarajeva zaustavila je za kratko vrijeme jedna katastrofa. God. 1480 jedna vojna ekspedicija hrvatske i ugarske vojske iz Jajca došla je do Sarajeva, pa ga je opljačkala i popalila. No to se brzo popravilo, pa je varoš i dalje napredovala i širila se na sve strane po ravnici i po brdima. Najveći napredak pada u vrijeme kada je Bosnom upravljao *H u s r e v b e g* (1521—1541). On je mnogo gradio po Sarajevu. Podigao je god. 1530 veliku džamiju (Begova Džamija), medresu god. 1537, pa veliki han od kamena (Tašlihan), osnovao imaret i sagradio mnogo trgovačkih magazina i dućana, koje je poklonio za izdržavanje džamije i medrese. U njega su se ugledali mnogi njegovi suvremenici, pa su i oni gradili, te je tako Sarajevo prestalo biti varošica (kasaba) i postalo velika varoš (medine). Razvitak Sarajeva je trajao sve do svršetka 16 stoljeća, a tada je stao. Sarajevo je tada imalo onu veličinu, u kakvoj su ga zatekli Austrijanci 1878.

U drugoj polovini 16 vijeka, pošto su se stalnim osvajanjem u Dalmaciji, Lici i Slavoniji razmakle granice Bosne daleko, te Sarajevo ostalo daleko iza provincijskih granica, sandžakbeg *F e r h a d p a š a S o k o l o v i ć* prenese rezidenciju iz Sarajeva u Banju Luku. No to Sarajevu nije škodilo, jer je ono ostalo i dalje političko, trgovačko i kulturno središte cijele provincije, a uživalo je i neke autonomne slobode. Radi toga je uz Banjaluku bilo Sarajevo druga rezidencija, u kojoj su namjesnici često boravili, dok se, negdje prije 1650, nisu opet stalno nastanili u Sarajevu.

Putnici, koji su prolazili kroz Sarajevo u 17 vijeku, opisuju ga kao veliku varoš, kojoj daju osobito obilježje munare mnogobrojnih džamija — neki vele da ih ima više od 100. U čaršiji rade mnogobrojne i raznovrsne zanatlije, ne samo za domaću potrebu, nego i za eksport. U trgovačkim radnjama nalazi se raznovrsna roba, domaća, orijentalaska i zapadnoevropska. Stanovnici su pretežnom većinom muslimani. Hrišćana, pravoslavne i katoličke vere, ima mnogo manje. I jedni i drugi imaju po jednu crkvicu, koje su podignute u 16 vijeku. Jevreji, koji su se počeli doseljavati od sredine 16 vijeka, stanuju djelomično u getu (čifuthane) i imaju tu svoju malu sinagogu.

U zadnjem deceniju 17 vijeka zadesila je Sarajevo velika nesreća. U mjesecu oktobru 1697 prodrlo je jedno odjeljenje austrijske vojske pod Princom Eugenom Savojskim do Sarajeva. Stanovnici muslimanske vjere su se većinom

razbježali, a mnogi su i izginuli. Vojska je opljačkala i spalila varoš, a na povratku je povelala u ropstvo muslinane i jevreje, koliko ih je mogla pohvatati. Pravoslavne i katolike je povelala sa sobom, da ih nastani u hrvatskim i ugarskim krajevima.

Predviđajući da bi tuđa vojska mogla još koji put doći do Sarajeva, a sarajevska mala tvrđava ne bi mogla primiti u zaklon sve bjegunce iz varoši, riješeno je, da se obim sarajevske tvrđave poveća. S tim poslom se počelo 1729 god., a dovršen je docnijih godina. Opasan je zidom veliki prostor sa kućama i bašćama. Na zidu su mjestimice podignuti bastioni i sagrađene kapije. Novo utvrđenje je imalo obim i izgled, kakav je današnji sarajevski grad.

18 vijek, naročito njegova srednja decenija, nemiran je. U varoši se događaju međusobne svađe i borbe građana i građana sa vezirima, koji sada reziduju u Travniku. Gotovo svi sarajevski muslimani su janjičari. Upisali su se u tu vojničku organizaciju, koja je bila toliko moćna, da je svojim članovima mogla dati zaštitu i kada su činili izgrede i nasilja. Janjičari su vrlo često prkosili i naredbama bosanskih vezira, jer su ovi često bili nemoćni, da održe nasilnike u pokornosti.

U 19 vijeku, kada su sultani izvodili reforme, u Bosni i Hercegovini nije bilo razumijevanja i volje za to. Šta više Bosna je spadala među one provincije turskoga carstva, koje su se najjače odupirale reformama, a Sarajevo je davalo direktive i predvodilo renitentne elemente. Kada je 1826 sultan Mahmud rasturio janjičarsku vojsku i zaveo novu, evropski organizovanu, u Sarajevu je nastala buna. Sultan je poslao Abdurrahmanpašu, koji je bunu krvavo ugušio. Ubijao je kroz cijeli mjesec ramazan 1827 svaku noć po 15—20 buntovnika.

No Sarajevo nije ostalo zadugo mirno. Već godinu dana kasnije Sarajlije se pobuniše protiv Abdurrahmana i protjeraše ga iz varoši.

Sarajevo je i 1831 bilo uz buntovnike, kada se Husejin kapetan Gradašćević odmetnuo od sultana. A bunilo se i poslije nekoliko puta sve do 1850 god. Da bi se definitivno slomio otpor Bosanaca i Hercegovaca protiv reforama poslan bude 1850 Omerpaša Latas sa znatnom vojskom i velikim ovlaštenjima. Za dvije godine ratovanja s buntovnicima u Krajini, Posavini i Hercegovini smiri Omerpaša i Sarajevo i ostale krajeve. Mnogo je buntovnika platilo glavom i mnoge su kolovođe, članovi najuglednijih begovskih porodica, poslane u progonstvo. Poslije se već niko nije bunio protiv reforama. U Sarajevo se god. 1850 preselio i vezir iz Travnika.

Najintenzivniji rad na reformama pada u doba vezirovanja Tapal-Osmanpaše (1861—1869). I Sarajevo, kao provincijsko glavno mjesto i sjedište vezirovo, uživalo je znatnu vezirovu pažnju. Napredovali su zanati i trgovina, otvarane su škole, podizane bolnice, građene velike državne zgrade, otvorena je državna štamparija i izdavan službeni list »Bosna« na turskom i srpsko-hrvatskom jeziku. Društveni život je bio vrlo živ, jer je i vezir volio veselje i gozbe, na koje je pozivao velike činovnike, ugledne građane i konzule stranih sila, kojih je tada u Sarajevu bilo šest.

Sedamdesetih godina potresale su Bosnom i Hercegovinom bune, koje su nastale u Hercegovini i Bosanskoj Krajini, a zatim ratovanja Srbije, Crne Gore i Rusije. Sarajevo, koje je bilo daleko od bojnih polja, nije osjećalo svih ratnih tegoba, ali je patila njegova privreda. Trgovačko poslovanje je bilo ukočeno, kreditnim obvezama se nije moglo odgovarati. Zato su trgovci trpjeli znatne gubitke, a više ih je potpuno upropašteno.

Po svršetku ustanaka i ratova Austro-Ugarska je na Berlinskom Kongresu 1878 god. dobila od velikih sila mandat, da zauzme Bosnu i Hercegovinu i da njima upravlja. Optimističke nade austrijske diplomacije, da će se zauzimanje Bosne i Hercegovine izvršiti lako kao kakav vojnički paradni marš, nisu se ispunile. Bosanski i hercegovački muslimani su zaključili da se okupatorskoj vojsci odupru silom.

U Sarajevu je i prije zaključka Kongresa bilo tajne agitacije među muslimanima, da se eventualno spriječi da Bosna i Hercegovina dođu pod tuđu vlast. Ali kada je 3 jula austrijski konzul Vasić dobio vijest, da je Austro-Ugarska dobila mandat da zauzme Bosnu i Hercegovinu i tu vijest razglasio po Sarajevu, muslimani su se uzbunili i 5 jula su krenule mase pred konak (vezirova palača) i zatražile, da vojni komandant Velipaša, koga su mrzili, dade ostavku. Tako je i učinjeno. U toj uzrujanosti prolazili su dani. Narod je bio sve uzrujaniji. U tome je stigao 13 jula Hafizpaša iz Kosovske Mitrovice. Pokret protiv okupacije rastao je u celoj zemlji, osobito u Sarajevu, gdje se obrazovao naročiti Narodni Odbor, a vlast je bila nemoćna. Kada se saznalo, da će austro-ugarska vojska preći granicu 28 jula, a konzul Vasić već 27 počeo dijeliti proklamacije Franje Josipa, uzbuni se Sarajevo i mase urenuše pred konak te prinudiše vezira Masharpašu da dade ostavku. 28 jula postavljena je Narodna Vlada, kojoj je na čelu bio Hafispaša, koji je silom prinuđen bio da se toga primi. 30 jula otputovao je iz Sarajeva zbačeni vezir Masharpaša i njegov pomoćnik Mustantpaša. Na zahtjev Narodne Vlade otputovao je i austrijski konzul Vasić sa cijelim konzularnim personalom.

Narodna Vlada je žurno skupljala novac od naroda, skupljala dobrovoljce i otpremala čete protiv austro-ugarske vojske, koja je sa sjevera i zapada prodirala u Bosnu i Hercegovinu. U Sarajevu su razboritiji elementi uviđali, da je svaki otpor uzaludan, pa su htjeli, da se prekine borba, ali su radikalniji elementi bili jači. I kada je austro-ugarska vojska 18 augusta bila pred Sarajevom, radikalniji elementi nisu dali, da se Sarajevo preda bez otpora, već su se na brzu ruku pripremali za boj.

Ujutru 19 augusta kretala se austro-ugarska vojska u nekoliko kolona sa zapada i sjevera prema varoši. Boj je trajao od ranoga jutra do podne i onda je oko podne sa glavnim dijelom vojske unišao general I. Filipović u Sarajevo.



KONFERENCIJA 66. DISTRIKTA U MORAVSKOJ OSTRAVI

Izvještaj Pavla Ostovića predsjednika R. C. Zagreb.

Po molbi distriktnoga guvernera rotar ing. Radovan Alaupović trebao je da zastupa distrikt na konferenciji u Moravskoj Ostravi. Kako su međutim delegat Rotarij International na konferenciji 66. distrikta rotar guverner Piccione i direktor R. J. Dr. Milan Stojadinović bili spriječeni da tu konferenciju lično posjete zamolio je br. Dr. Stojadinović brata ing. Alaupovića da ga u toj funkciji zastupa. Brat ing. Alaupović odazvao se tom pozivu, pa pošto je on prema tome zastupao Rotary International naš je distrikt bio ostao bez zastupnika. Meni je ponudio guverner Dr. Krejči da mjesto brata Alaupovića zastupam naš distrikt. Ja sam se tom pozivu u dogovoru s bratom guvernerom i odazvao.

Konferencija je trajala tri dana od petka 10 do nedjelje 12 maja.

Brata ing. Alaupovića i mene čehoslovački rotari su vrlo srdačno dočekali. Našli smo starih znanaca još sa konferencije na Bledu, kao i sa naše konferencije u Ljubljani. Pogotovo brat ing. Alaupović, koji je češći gost čehoslovačkih klubova bio je oduševljeno primljen i dočekan. Našli smo tamo naše stare znance i prijatelje: guvernera Zabu, past-guvernera Neuwirta, past-guvernera Vrani-a, rotara Čížeka, koji ima temperamenta dovoljno za čitavu Čehoslovačku, rotara Schreiberera, rotara Havličeka i mnoge druge a nadasve našli smo jednu ne samo rotarsku nego i bratsku slavensku sredinu u kojoj smo se osjećali kao u svojim rođenim klubovima.

Čehoslovački rotari ozbiljno rade i uživaju veliki ugled u međunarodnom rotarstvu. Dok se na našim distriktnim konferencijama uvriježio sistem rada po kalupu brata Ede Markovića to je naša konferencija do sada uvijek radila po odborima za služenje, čehoslovačka je konferencija ovaj put radila po odborima iz zvanja. Tako je na primjer bilo sedam takovih stručnih skupina i to:

I skupina: Trgovina, obrt i zadruge; Tema: Nelojalna konkurencija.

II skupina: Novčarstvo; Tema: Pitanje kamata i zajmova.

III skupina: Industrija; Tema: Plansko gospodarstvo.

IV skupina: Javna i pravna služba; Tema: Javna i samoupravna administracija.

V skupina: Poljoprivreda; Tema: Kultura potrebitog bilja u poljoprivredi.

VI skupina: Zdravstvo; Tema: Nedostaci u današnjoj ljekarskoj službi.

VII skupina: Briga za mladež; Tema: Poboljšanje školskog odgoja naše mladeži.

Te skupine radile su u subotu po podne i izradile rezolucije koje su u nedjelju čitane i primljene u plenumu konferencije. O tim rezolucijama izvještiti ću još naknadno da se dobije još bolja slika o radu čehoslovačke distriktne konferencije.

U subotu na večer bio je banket sa plesom. Tu su se izredali pozdravni govori, a naročito je pretsjednik domaćinskog kluba rotar Dr. Jindrich Urbanek pozdravio goste iz drugih distrikata.

Poslije banketa razvio se ples i zabava koji su potrajali do sitnih sati. U nedjelju prije podne bilo je plenarno i zaključno zasjedanje konferencije. Pročitane su i primljene rezolucije. Brat Alaupović držao je vrlo lijep govor i pozdravio konferenciju u ime Rotary International dok sam ja pozdravio i zaželio svaki uspjeh konferenciji u ime našeg distrikta. Svi su žalili što je naš dragi guverner dr. Viljem Krejči bio spriječen da konferenciju lično posjeti i svi su se naročito sjećali naših past-guvernera Ede Markovića i dra. Milana Stojadinovića.

Zajedničkim fotografiranjem završena je konferencija, a poslije podne je upriličen izlet u Beskide na Radhošt. Večer smo sproveli zasebno Radovan i ja u krugu Čehoslovačkih rotara i prijatelja, a na stanicu nas je ljubazno još ispratio naš dragi prijatelj dr. Havliček.

Želim i ovim putem da zahvalim čehoslovačkim rotarima na ljubaznom dočeku i na prijateljstvu koje su nam iskazali. Čehoslovačke i jugoslovenske rotare osim rotarstva veže i duboko prijateljstvo i uvjeren sam da će naše veze biti iz godine u godinu dublje i intimnije.

IZ NAŠIH KLUBOVA – JUNI 1935

R. C. BANJA LUKA

*Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Palace*

115. sastanak 7. juna. Frekvencija 80%. Čita se dopis Uprave policije, koja traži informacije o pravilima i radu kluba. Brat ing. Marković referiše o velikim elementarnim štetama od mraza i leda u Vrbaskoj banovini.

116. sastanak 14. juna. Frekvencija 80%. Gost nerotar Leoš Mileč. Kod otvaranja sastanka brat pretsednik pozdravlja gosta, kao i novoga člana brata Rajka Malića toplim riječima. Čita se vrlo lepi pozdravni dopis R. C. Calcutta, koji opisuje život kluba i sredine u kojoj se razvijao. Zaključilo se da se odgovori u istom smislu i da se šalje skoro izašli članak brata Bocarića o Vrbaskoj banovini u Jug. Rotaru. Brat pretsednik referiše o putu u Jajce nekolicine članova prigodom osvećenja novosagrađenog Sokolskog doma, koji je u glavnome djelo našega brata ing. Šlajmera. Brat Šlajmer u ime svoje i Sokolskog društva u Jajcu zahvaljuje braći na ukazatoj pažnji. Brat Dr. Moljević referiše o svom putu u Beograd, kao delegat banjalučke opštine, Ministru saobraćaja radi projektovane automobilske ceste Beograd-Zagreb.

117. sastanak 21. juna. Frekvencija 66.63%. Ovaj, kao i prošli sastanak održan je u kantini kod Trapističkog samostana Marija Zvezda, gde je nakon službenoga dijela vrijeme ugodno prikraćeno kuglanjem do kasno u noć.

118. sastanak 29. juna. Frekvencija 66.66%. Gost rotar brat Dr. Jaroslav Cisar iz Brna. Brat pretsednik pozdravlja srdačno gosta, koji redovno svake godine posjećuje naš klub i koji je nama u svoje vreme donio prvu zastavu iz inozemstva. Čita se izveštaj inauguracije R. C. Leskovac. Pretsednik izveštava o uspjehu našega pitomca Milorada Miškovića, koji je školsku godinu svršio sa dobrim uspehom i koji moli da mu se i dalje omogući školovanje. Brat pretsednik referiše o svojem putešestviju u društvu uvaženog brata guvernera po jadranskoj obali u svrhu posjete dalmatinskih klubova. Svi

posjećeni klubovi i to Dubrovnik Split i Šibenik srdačno i bratski su nas dočekali, tako da smo se u toj bratskoj, toploj rotarskoj sredini osećali kao u vlastitom klubu. U Dubrovniku pokazali su nam gradske znamenitosti braća Bravačić, Hrozniček i Čurlin, U Splitu razgledali smo pod stručnim i neobično poučnim i prijatnim vodstvom brata Dr. Abramića tamošnje starine. A u Šibeniku pravljen je izlet u pratnji većeg broja tamošnje braće na slapove Krke, gde se razgledala i električna centrala, koja je polje rada braće Šupuk i Ljubičića. Vrlo su bila interesantna predavanja brata Čurlina o izgradnji željezničkih pruga Dubrovnika sa zaleđem, brata Vidoevića (Dubrovnik) o problemima turizma. Brat Matošić (Split) pozvao je banjalučki klub na saradnju u pogledu interesovanja merodavnih mesta za izgradnju unske željezničke pruge prema Splitu. Klub rado prihvata taj poziv i zaključuje se da se ispituju pozitivne mogućnosti u tom pogledu. Brat Dr. Moljević iz svojih uspomena opisuje okolnosti pod kojim je Žerajić posle aneksije Bosne pokušao atentat na tadanjeg poglavara zemlje generala Varešanina i o muževnoj smrti Žerajića.



R. C. BEOGRAD

*Sastanak (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Srpski Kralj*

325. sastanak 3. juna. Frekvencija 68.63%. Gosti rotari: Desković, Subotica; Popović, Skoplje; Kiepach, Dr. Ploj, Luckman, Maribor; Špajzer, Osijek; Stipanović, Split; Dr. Zorić, Zemun; Paul Voos, Leipzig; N. Ritter, Berlin. Sekretar Koen daje izveštaj o inauguraciji kluba u Leskovcu i Bitolju. Posle toga sekretar čita pismo R. K. Sofia kojim nam javljaju o osnivanju novog kluba u Varni. Izveštaj je primljen sa opštom radošću, te pretsednik i ovom prilikom izjavljuje naše iskrene čestitke Rotary klubu u Sofiji. Zatim rotar Jovanović odgovara na razna pitanja i primedbe postavljene na prošlim sednicama s obzirom na njegovo predavanje o elektrifikaciji naše države. Govornik daje tačne

podatke i objašnjava pojedine slučajeve podizanja električnih centrala u našoj zemlji i na strani. U diskusiji po ovom pitanju uzeli su učešća braća Kiepatch i Popović.

326. sastanak 10. juna. Frekvencija 66.67%. Gosti-rotari: Dr. Mikloši, profesor Lupan, profesor Teodorescu, Inž. Rud. Denes, E. Lendvay, Inž. Stanciu, Dr. Svana, S. Szana, svi iz Temišvara; Dr. Bergman i Inž. Klein iz Arada; Desković i M. Pavlović iz Subo-Stajner, Vukovar; Jan Stancl, Košice (ČSR); Dr. A. Smedovski, Sofia; Dr. Stipetić i R. Varnier, Zagreb. Otvarajući sednicu pretsednik izražava svoju radost, jer je zaisto velika radost da su mili gosti iz Temišvara i Arada počastvovali nas svojom posetom. Osim toga imamo danas za našom trpezom gosta rotara Stancla kao i niz gostiju iz Jugoslavije koje pretsednik pozdravlja iskrenom dobrodošlicom. Zatim je uzeo reč profesor Lupan, novoizabrani pretsednik R. K. Temišvar, koji je u lepom govoru izneo korisnost Rotarskog pokreta i uzajamnog upoznavanja u pogledu ostvaranja šest rotarskih ciljeva. Rotar Teodorescu posle lepog i interesantnog govora predao nam je poklon – jedan veoma lep veliki stolni sat umetnički izrađen od finog drveta, a u sredini skazaljke idu po rotarskom točku. Pozvao nas je da nam sat uskoro pokaže vreme kada će jugoslovenski rotari vratiti posetu rumunskim rotarima. Posle toga rotar Stevan Pavlović ponovo izražava našu radost povodom posete rumunskih gostiju i zahvaljujući obećava našu posetu. Zatim rotar Stancl iz Košica izručuje pozdrav svog kluba i guvernera 66. distrikta rotara Zabe i zahvaljuje na lepom dočeku. Zatim rotar Lendvai govori o svom boravku u Jugoslaviji, opisuje epizode iz ratnog doba, od kojih je naročito dirljiva bila priča o Badnjem veću u Valjevu. Zatim govori o rotarskoj ideji i rotarstvu. Njegov govor je često prekidan opštim odobravanjem.

327. sastanak 24. juna. Frekvencija 76.47%. Gosti-rotari: Bail, Berlin; Stancl, Košice; W. F. Watt, Ann Arbor, U. S. A.; Drugi gosti: Dr. Walter Wilkening, Berlin; Kenneth Williamson, Pomona, U. S. A. Pretsednik javlja da je naš brat Dr. Stojadinović dobio mandat za sastav nove jugoslovenske vlade koju je uspeo da sastavi u toku današnjeg dana.

U novu vladu ušli su rotari Dr. Letica i Dobrivoje Stošović. Zatim pretsednik izjavljuje saučešće bratu dru. Stojadinoviću kome je umro otac i čestita bratu Stanoju Pelivanoviću koji je postavljen za izvanrednog poslanika i opunomoćenog ministra u Madridu. Rotar Admiral Prica održao je predavanje „O ugovorima velikih sila i pomorskom naoružanju“, koje je saslušano sa najvećom pažnjom.



R. C. DUBROVNIK

Sastanak (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel Imperial

107. sastanak 6. juna. Frekvencija 72.72%. Tri gosta: Andrija i Vladimir Mutafelija iz R. C. Zagreb i Fred Biming iz R. C. Southampton. Među izvještajima čita se i pismo R. C. Aleksandrija, koji javlja da su nazdravili našem klubu. Mi smo im uzvratili i zahvalili. Brat Sokolović referisao je o posjeti klubova u Sušaku i Zagrebu.

108. sastanak 13. juna. Frekvencija 94.11%. Dva gosta: Andrija Mutafelija iz R. C. Zagreb i Robert Patočka iz R. C. Praha. Referisalo se o radu domaćih klubova, čitana je korespodencija, odlučeno je da se nabave neke rotarske knjige.

109. sastanak 20. juna. Frekvencija 76.47%. Riješavalo se o dočeku guvernera.

110. sastanak 24. juna. Frekvencija 94.11%. Prisutna su sva braća osim jednog, koji je ispričan jer je otsutan iz Dubrovnika. Dvorana i stol iskićeni su darovima i zastavicama, koje je klub primio. Raspoloženje je u klubu svečano: prva guvernerska posjeta nakon našeg čartera! Brat guverner Dr. Viljem Krejči stigao je 18.30 sati u grušku luku. Dočekalo ga je na parobrodu 12 braće. Sastanak je započeo tačno u 20.30 sati, a prisustvovao mu je kao gost i brat Antun Burda, pretsjednik R. C. Banjaluka. Nakon izvještaja tajnika o primljenoj pošti, brat pretsjednik Jovo Bravačić ustaje i pozdravlja brata guvernera. Njegov je govor pun zdravih rotarskih misli, toplih rotarskih osjećaja i duboke pažnje prama ličnosti brata guvernera. G. Bravačić kazao je među ostalim i slijedeće:

»Drevni grad Dubrovnik ima eto svoj mladi Rotary Klub. Mnoge refleksije mi se pokazuju u ovoj ideji: Rotary pokret je relativno mlad – Dubrovnik je stari grad pun osebnosti, iskustva i historijskih doživljaja. Pa ipak u njemu se stvara Rotary Klub. Nije slučajnost, nije megalomanija, nije ni jurenje za novim, modernim nastojanjem da se baš u Dubrovniku osnuje Rotary Club kao neka neispitana Novotarija. Stari Dubrovčani su pored velikog patriotizma u svojoj republici bili univerzalni, prožeti su bili težnjom da stvaraju veze sa svijetom, da sklapaju prijateljstva, da služe zajednici vodeći računa o koristi i napretku svoje rodne grude. Pa nikud naravnijeg momenta da smo i mi takovih ideja naslijednici pristupili – Rotary organizaciji. Ona je vrlo slična organizaciji i politici staroga Dubrovnika: stari Dubrovčani su nastojali da upoznaju svijet, sklapali su prijateljstva a mnoge ustanove su bile Rotarske. Briga za mladež je rotarska maksima – prvi zavod za nahočad imao je u Evropi – Dubrovnik. Maksima rotarska »Service above self« – uklesana je vijekovima u Dubrovniku na kneževom dvoru: »Obliti privatorum – publica curate«. Dakle kod starih Dubrovčana nailazimo na Rotary principe i stoga mi dubrovački Rotary – svijesno ili nesvijesno – pristupimo sa zanosom Rotary Pokretu. Naš klub ima toplu želju da podje stopama svojih predaka te da razvije veze sa ostalim svijetom, da pravi u tu svrhu poznanstva i prijateljstva pa da tako širi slavu svome gradu i svojoj državi a na bazi dobrog drugarstva i lijepog služenja svome zvanju i zajednici. I zaista – kao nekada – tako i danas sticajem prilika na naš klub su postavljene na polju internacionalnog služenja važni i veliki Rotarski Zadaci, jer naš grad obiluje hvala Bogu posjetom inostranih Rotara – i onih koji borave ovdje kao turisti kao i onih koji se trgovačkim poslom ovdje nadju. Ona mala, na oko sitna i neopažena služba je važna i mi je svi prama silama pojedinca rado i sa predanošću vršimo pa se nadam da ćemo je u buduće i još bolje vršiti usporedo sa konsolidacijom i povećanjem našega kluba i sve to većim rotarskim iskustvom a u duhu ove naše lijepe organizacije«.

Brat guverner Dr. Viljem Krejči zahvalio se na pozdravu lijepim govorom ističući značajnu prošlost i trajne ljepote ovog starog grada. Na spomen ove posjete darovao je klubu svoj portret izradjen od slikara Božidara Jacka. Na ovaj dar dubrovački klub odvratio je pejsažom slikara Miljana (dubrovačka luka) i klubskom mapom slikara Kokotovića. U daljnjem toku ovog sastanka pozdravio je klub brat Artur Bunda iz Banjaluke, a odvratio mu je brat Bravačić. Iza toga slijedio je referat brata Dr. Vidoevića o temi: Postoje li kod nas uslovi za vanjski turizam i gdje ih treba razvijati? U diskusiji o ovom referatu sudjelovala su braća Burda, Ercegović i Čurlin. Konačno se prešlo na referisanje novosti iz zvanja. Brat Čurlin izvjestio je o nastojanjima da se osujeti izvršenje odluke kr. Vlade o izgradnji uskotračne pruge Ustiprača-Bileća, koja je od velike važnosti za Dubrovnik. Na predlog da se iz našeg kluba pokrene akcija protiv tim nastojanjima donešen je formalni zaključak, koji je odmah i oživotvoren. U odbor su izabrana braća S. Kaldor, M. Ercegović i A. Čurlin. Nakon svršenog sastanka članovi su sa bratom guvernerom pošli u gradsku kafanu, gdje su ostali u srdačnom razgovoru do 1 sata u noći. Brat guverner oputovao je sutradan iz Dubrovnika.

R. C. KARLOVAC

*Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20:00
Velika kavana*

23. sastanak 6. juna. Frekvencija 68·57⁰/₀. Iza pozdrava pretsjednika i izvještaja tajnika drži predavanje brat Navratil Mr. Ivo o temi: »Pogledi na ljudsko zdravlje prije 150 godina«.

24. sastanak 13. juna. Frekvencija 93·75⁰/₀. Frekvencija sastanka od 6. juna o. g. ispravlja se na 75·00⁰/₀, buduć je brat ing Jamnicky posjetio R. C. Split dne 5 juna o. g. Brat ing. Naumović predaje o velikoj prekocean-skoj ladji »Normandie«. Slijedeći sastanak održat će se kod brata pretsjednika u tvornici Titanit dd.

25. *sastanak 21. juna. Frekvencija 87.50%*.
Ovaj sastanak održan je u tvornici Titanit d. d., čiji je tehnički ravnatelj naš predsjednik, pa je u vanredno dobrom raspoloženju i rotarskom prijateljstvu potrajao sve do 12 sati.

26. *sastanak 27. juna. Frekvencija 81.25%*.
Po otvorenju sastanka brat ing. Naumović izvješćuje o učestvovanju na oproštajnoj večeri, koju je francuski institut priredio bratu Warnieru. Otsutnog tajnika zastupa dr. Badovinac.

R. C. LESKOVAC

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel „Kostić“

U mesecu junu održana su tri sastanka.

1. *sastanak 15. juna. Inauguracija kluba. Frekvencija 78.9%*. Inauguracija izvršena je na svečan način. Pored brata guvernera koji je inauguraciju izvršio, prisustvovali su istoj delegati klubova, Skoplje, koji je i kum kluba, kluba Beograd, Zagreb, Novi Sad. Svega Rotara bilo 34, sa 12 rotarskih dama i 5 gosti nerotara. Posle pozdravnog govora brata predsednika kluba i posle izvršenih formalnosti koje propisuju pravila, brat guverner Dr. Krejči oglasio je da je klub inaugurisan i održao jedan govor novom Klubu, koga će se svi slušaoci uvek sećati, kao i brata guvernera koga svi prisutni burno i oduševljeno pozdravljaju. Posle govora svih delegata i razmene poklona i predavanja „o kulturnom i ekonomskom razvitku Leskovca“, brata Živanovića, zaključen je oficijelni deo sastanka u 24 časa. Neoficijelni deo uz iskreno i bratsko raspoloženje, produžio se do same zore.

2. *sastanak 20. juna. Frekvencija 78.9%*.
Na tom sastanku govorilo se samo o prošloj inauguraciji i likvidirala se sva pitanja u vezi sa njom.

3. *sastanak 27. juna. Frekvencija 78.9%*.
Ovaj se sastanak može smatrati kao prvi radni sastanak, u njemu su ozvaničeni svi odbori i pododbori Kluba koje pravila zahtevaju, izraden i primljen poslovnik i domaća uredba kluba.



R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00

1. V.–31. X. *Hotel Bellevue*

1. XI.–30. IV. *Hotel Union*

213. *sestane 5. junija. Frekvenca 64.10%*.
Sestane se vrši izjemoma spet v naši zimski rezidenci, ker je letna zasedena. Predavanje ima brat dr. Andrejka, ki v sijajnem, izredno duhovitem pripovedovanju razpravlja o problemih čiščenja našega jezika. Za zanimiva izvavanja je prejme buren aplavz.

214. *sestane 12. junija. Frekvenca 61.54%*.
Brat predsednik dr. Žirovnik podeli celi vrsti bratov dopuste, kajti lepo vreme in poletni čas vabijo vsakogar v krasno prirodu na počitek in zbiranje novih sil, medtem ko doma v dobi kislih kumarca itak ni dosti dela. Brat Virant nadaljuje svoja pred več tedni pričeta razlaganja o misterijih našega volilnega zakona, ki so se v volilnih rezultatih pokazali v posebno ostri luči. Razlaganja brata Viranta so vse silno zanimala kljub temu, da nam je v obeh večerih pokazal samo glavne principe našega volilnega zakona ne pa vseh detajlov, ki jih je preveč in ki so prekomplicirani.

215. *sestane 19. junija. Frekvenca 64.10%*.
Ta večer imamo v svoji sredi brata Poljaka iz Rotary Cluba Osijek. Predavanje ima brat Naglas in sicer o razvoju pohištvne industrije od povojne dobe do danes. Seznanil nas je s problemi in težavami te industrije in njegova izvavanja so izzvenela precej pesimistično za našo slovensko produkcijo pohištvna, kajti socijalni dumping južnih pokrajin se vse bolj uveljavlja. Brat ing. Božič nam je nato v petminutki orisal zanimiv dogodek iz svoje stroke.

216. *sestane 25. junija. Frekvenca 76.92%*.
Brat predsednik Kavčič izroča novem predsedniku bratu dr. Žirovniku predsedniške posle in kladivo. Brat dr. Žirovnik, ki ga imamo vsi radi radi njegove vedrine, prevzame posle in se zahvali prejšnji upravi za izvršeno delo. Brat ing. Tomo Knez izrazi v imenu vseh članov kluba odstopivšemu predsedniku in osfalim članom odbora iskreno zahvalo za izvršeno požrtvovalno delo. Novi

brat predsednik takoj podeli sedmim bratom toliko dopustov, da znašajo skupaj 27 tednov. Nato se še dokončno sklene ustanovitev okrogle mize na Bledu za poletno dobo, ki naj nudi vsem Rotarjem iz inozemstva in tuzemstva stalno omizje in sicer ob sobotah ob 7 zvečer v Hotelu Toplice. Brat dr. Pavlin posebno pohvali odstopivšega brata tajnika za vestno in marljivo opravljanje službe. Brat profesor Prezelj krona izvajanja brata dr. Pavlina s predlogom, naj se ga imenuje za dosmrtnega tajnika. Brat predsednik mu pa iskaže pravo rotarsko tovarništvo s konstatacijo, da naš kodex take krvoločnosti ne pozna. S tem so onemogočene nakane brata Prezlja in tovarišev, in vsled tega končana je pa tudi tajniška karijera pisca teh vrstic.



R. C. M A R I B O R

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 19.30

Velika kavana

221. sestanek 3. junija. Frekvenca 90.9%. Po končanem poslovnem delu programa je poročal brat Vrečko o pomenu protituberkuloznega propagandnega tedna, za njim pa je predaval brat Marinič o tuberkulozi v splošnem. Končno je poročal še brat Blanke kot lajik o najnovejši metodi zdravljenja pomladanskega nahoda. Po končanem oficialnem delu programa je sledil potem še izdaten neoficielen podaljšek meetinga, ki je bil posvečen predvsem našim bratom Ferdinandom (Attems, Pinter, Potočnik), ki so ta dan obhajali svoj god.

222. sestanek 17. junija. Frekvenca 96.96%. Gosti: predsednik Scheiner, pastprezident Schatzl, pastprezident Kless fer rotarji Dietzschold, Janiczek, Pichler, Sattler in tajnik Weikhard, vsi od Rotary kluba Graz. — Predsednik Scheiner od R. C. Graz se je prišel posloviti od nas kot odstopajoči predsednik graškega kluba, nato je pa poročal še o poteku konference 73. distrikta v Wiesbadenu. — Brat Pugel je predaval o uporabi svetilnega plina, lesa in oglja kot pogonska sredstva za težka motorna vozila. Aktuelno predavanje brata Pugla je lepo

spopolnil rotar Janiczek iz Gradca z najnovejšimi z raznimi generatorji za les in oglje.

223. sestanek 24. junija. Frekvenca 72.72%. (II. generalna skupščina Rotary kluba Maribor) Na tem meetingu so dosedanji klubovi funkcionarji polagali račune o svojem djelovanju v preteklem rotarskem letu, predsedniška oblast pa je prešla v roke brata Krejčija. Oba predsednika, stari in novi, sta pri tej priliki imela iskrene nagovore. Končno je govoril tudi brat Lipold, ki se je kot župan mariborski zahvalil odstopajočemu bratu predsedniku Sabothyju za veliko in uspešno delo, ki ga je poleg številnih ostalih točk klubovega programa posvetil napredku mesta Maribor, novemu predsedniku pa je želel, da bi to delo ravnotako uspešno nadaljeval.



R. C. N O V I S A D

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00

Hotel Kraljica Marija

U ovom mesecu održano je ukupno 4 sednice. Prosečna frekvencija bila je 66.39%.

253. sednica od 7. juna 1935. god. (64.70%) Ova sednica, kao prva u mesecu, bila je posvećena referatima o radu inostranih klubova. Međutim zbog opširnosti engleskih, američkih i austrijskih izveštaja podnetih u toku ove sednice, izveštaji ostalih inostranih klubova odloženi su za naredni sastanak. Naročito interesovanje izazvao je alegorični uvodnik „The Rotarian-a“ iz pera našeg brata Guvernera. - Sekretarski izveštaj sadržavao je u glavnom vesti iz domaćih klubova, poziv R. C. Leskovac na inauguraciju sednicu i odluku Upravnog odbora, u smislu koje je odobrena pomoć od Din 2.000.— odličnom učeniku novosadske gimnazije g. Dušanu Brkiću, koji je kao najbolji u svojoj klasi upućen u Francusku radi perfektuiranja u francuskom jeziku.

254. sednica od 14. juna 1935. god. (70.58%) Kako je ova rotarska godina na izmaku, određeni su za prvu polovinu 1935/36 r. godine novi referenti za rad pojedinih inostranih klubova. Naposljetku je saopšteno, da je podneo ostavku na članstvu u Klubu brat Ljubomir Milošević, koji zbog svojih

službenih i privatnih poslova nije u mogućnosti da u potrebnoj meri udovoljava svojim članskim dužnostima. Nakon saopštenja brata potpredsednika, da su pokušaji da se brat Milošević privoli na povlačenje ostavke ostali bezuspešni, ostavka je sa žaljenjem uvažena.

255. sednica od 21. juna 1935. god. (57.57%)

Sa ove sednice upućena je brzojavna čestitka našem bratu predsedniku koji je izabran za predsednika Narodne skupštine. Brat Bogdanović održao je opširan referat o radu Odbora za određivanje i povećanje cena žitu u kome i on aktivno saraduje.

256. sednica od 28. juna 1935. god. (72.72%)

U okviru ove sednice obavljena je primopredaja dužnosti od stare novozabranoj upravi Kluba. Govor brata pastpretsjednika Čirića, koji je održao tim povodom, obuhvatio je uglavnom rad uprave u minuloj godini, iskrenu zahvalnost braći koja su svojim zalaganjem najviše doprineli uspesima Kluba i duboko uverenje, da će uspesi nove uprave, pod vodstvom brata Belajčića, biti plodniji. Garancije za to ima u osobi novoga predsednika. Brat Belajčić, primajući čekić, zahvalio je u prvom redu na velikom poverenju koje mu je ukazano izborom za pretsjednika, a zatim je održao vanredno lep govor u kome je podvukao neophodnost saradnje u radu kluba i u odgovornosti koju uprava kluba povlači za sobom. Veruje međutim da će mu uspeti da opravda sva očekivanja ako svi članovi budu pružili punu saradnju i ako i otsada u njihovim nastojanjima osnovni motiv bude – služenje. Sekretarski izveštaj o radu i uspesima Kluba i blagajnički o materijalnom poslovanju Kluba primljeni su bez primedaba.



R. C. O S I J E K

Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel (Casino)

286. sastanak od 6. juna 1935. Frekvencija 75%. Društvo Crvenog Krsta sazvalo je anketu, na kojoj bi se imao stvoriti zaključak, na koji način da se spriječi prosjačenje, koje je u našem gradu zauzelo velikog zamaha. Tajnik je zastupao klub,

te je na tom sastanku ocrtao rad kluba na tom polju. Zaključak nije stvoren. Sokolsko društvo Osijek III. razvije novu zastavu, koju je poklonio ban Dr. Kostrenčić. Većina braće prisustvovala tom svečanom činu.

287. sastanak od 13. juna 1935. Frekvencija 87.50%. R. C. Calcuta šalje nam dopis koji nam opisuje Indiju i sam grad, pa na koncu javlja, da će u procvat našeg kluba posvetiti jednu specijalnu večeru. Aviziranu zastavicu uzvrat ćemo, čim bude gotova. Kao delegat kod inauguracije R. C. Vršac fungiraće tajnik. Raspravljeno je predlog brata Gračanina, koji je bio raspravljeno na distriktnoj konferenciji, pa je nakon odulje debate, u kojoj su sudjelovala sva braća, usvojen predlog R. C. Zagreb.

288. sastanak od 20. juna 1935. Frekvencija 79.17%. Tajnik izvješćuje o inauguraciji R. C. Vršac i isporučuje pozdrave brata guvernera. Poslana je kondolencija direktoru R. I. Dr. Stojadinoviću prigodom smrti njegovog oca.

289. sastanak od 27. juna 1935. Frekvencija 75%. Tajnik poziva obzirom na povoljnu ponudu R. C. Sušak, da se javi što više braće za 3. regionalnu konferenciju. Zadnje mjesečno pismo brata guvernera pročitano je i sa velikom pažnjom saslušano. Tajnik izvješćuje, da je čestitao novim ministrima na njihovom imenovanju. Projektirani svečani sastanak u proslavu 5 godišnjice Chartera za 29. o. mj. morao se odgoditi. Brat Krbavac oprašta se kao pretsjednik u odljem govoru, pošto je to danas zadnji sastanak, kod kojeg on fungira. Zahvaljuje na suradnji svima i preporuča i želi sve dobro klubu.



R. C. P A N Č E V O

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00

Pivara Weifert

207. sastanak 7. juna o. g. Frekvencija 76%. Sastanak je bio posvećen izveštajima iz stranih klubova.

208. sastanak 14. juna o. g. Frekvencija 76%. Sastanak je protekao u razgovoru o raznim klupskim pitanjima.

209. sastanak 21. juna o. g. Frekvencija 72%.
Brat pretsednik Spaić govori o inauguraciji R. C. u Vršcu, sa laskavim rečima odaje priznanje vršačkoj braći, koja su nas veoma toplo primila i koja su dala vidnog dokaza o pravom rotarskom duhu, koji u njihovom klubu vlada. Brat Ivković održao je uspelo predavanje: „Proizvodnja pšenice i mlinska industrija u Jugoslaviji“.

210. sastanak 28. juna o. g. Frekvencija 76%.
Sa radošću smo primili vest, da je brat past-guvernir i direktor R. I. Dr. Milan Stojadinović obrazovao vladu, da je brat Dušan Letica postao Ministar finansija i brat Stošović Dobriboje, Ministar prosvete. Na predlog brata pretsednika rešeno je da im se pismeno čestita. Istodobno čestitaće se bratu Ćiriću Stevanu na izboru za pretsednika Narodne skupštine i bratu Dr. Pelivanoviću Stanoju na postavljanju za poslanika i opunomoćenog Ministra u Madridu. Brat tajnik Dr. Pavković-Bugarski daje izveštaj o radu u 1934-35 rotarskoj godini. Važniji delovi iz ovog izvještaja su: Naš klub osnovao je Rotary Club u Vršcu. Poverenik je bio brat Predić Radivoj, koji je sa velikim požrtvovanjem, uz pomoć braće Spaića, Isailovića i Pavkovića, svršio svoj zadatak, te je 19. juna o. g. inaugurisan R. C. u Vršcu. Održali smo 50 sastanaka od kojih je jedan bio međuklupski sa R. C. Beograd i Zemun. 200. sastanak proslavili smo sa ladies-nightom. Povodom tragične smrti Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja održali smo komemorativnu sednicu na kojoj smo u spomen Velikog Kralja osnovali zakladu od 10.000.- dinara. Na sastancima održana su 24 predavanja. Svi domaći klubovi i mnogi inostrani klubovi slali su nam svoje nedeljne izveštaje i svoja predavanja, koja su bila predmet referata. Upravni odbor, Odbor za ciljeve i zadatke kao i komponentni odbori održali su prema potrebi svoje sednice i vodili računa da služenje u klubu u zvanju zajednici i međunarodno bude što intenzivnije. Četiri osnovne škole dobijale su pomoć za đачke kujne u toku zimskih meseci. O Božiću odenuli smo 11 siromašne dece. Dali smo pomoći nezaposlenim radnicima i t. d. Za ove svrhe izdali smo 4.010 din. iz fonda

za nevoljne. Iz fonda Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja nagradili smo, o Sv. Savi, sa 250 din. najbolji temat o radu Velikog Kralja za svetski mir, koji je izradio jedan učenik 8 razreda gimnazije. Članovi našeg kluba povelili su akciju protiv ukidanja fil. Narodne banke u Pančevu. Ova akcija imala je potpun uspeh pošto filijala nije ukinuta. Izmenjivali smo nedeljne odnosno mesečne izveštaje sa 70 inostranih klubova. Primili smo 4 nova člana a izgubili smo dva tako da sada imamo 25 članova. Naši članovi učinili su 37 poseta našim i stranim klubovima. Našem klubu učinjeno je 129 poseta. Prosečna godišnja klubska frekvencija je 78.97%. Uzima reč brat pretsednik Spaić, zahvaljuje braći, a naročito bratu sekretaru, što su ga u njegovom radu potpomagali. Želi novoj upravi mnogo uspeha i predaje dužnost novom pretsedniku bratu Ristiću.



R. C. S A R A J E V O

Sastanci (Meetings): Ponedeljak (Monday) 20.00
Hotel Europa

217. sastanak 3. juna. Frekvencija 65%.
Sastanak značajan radi izvršnih kranjskih kobasica s kojim nas je počastio brat guverner, komu je pretsednik nazdravio i kojemu je pismeno izražena hvala na pažnji. Posle referata o pošti domaćih klubova, održao je brat dr. Šternberg referat o češkim i njem.-austr. klubovima.

218. sastanak 10. juna. Frekvencija 63%.
Gost rotar Ing. Robert Patočka, R. C. Praha, koga pretsednik srdačno pozdravlja. R. C. Kearney, Nebraska, poslate su, po njegovoj želji četiri lutke u narodnoj nošnji Sarajeva i okolice. Brat Kosta Mandić referiše o predlogu brata Gračanina glede našeg glasila. Odlučeno je da se i dalje ostane pri uzusu šiljanja nedeljnih izveštaja svakom klubu u zemlji, a za inozemstvo da se štampa periodično jedan buletin na engl., franc. ili njem. jeziku, sa opisima i slikama naše zemlje.

219. sastanak 17. juna. Frekvencija 56%.
Radi pravoslavnog sveca proglašena je sjednica kao veče odmora, koja se provodi u

ugodnom razgovoru i lijepom referatu brata Steve Prnjatovića o izletu autom u Šibenik.

220. sastanak 24. juna. Frekvencija 65%.
Pretsednik čestita braći rotarima koji su ušli u novu vladu, te im je telegrafski poslat pozdrav. — R. C. Sathgate, London, koji posvećuje sastanak 8. jula našem klubu, poslati su historijat našega kluba i literatura i album Sarajeva. Od R. C. Karlovac primili smo krasnu zastavicu. Posle redovnih izvještaja posvećen je ostali dio sastanka internim klubskim predmetima.

R. C. S K O P L J E

*Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol*

У току месеца јуна, клуб је одржао четири редовне седнице, са просечном фреквенцијом од 87.85%. Уведена су у чланство браћа: др. Алексије Јелачић, професор гимназије и приватни доцент скопског филозофског факултета са класификацијом „публицитиста“, и Велимир Поповић, са класификацијом „физичко васпитање омладине“. Тиме се број чланова повећао са два, те крајем месеца износи 27. Поводом инаугурације ротари клубова у Лесковцу и Битољу, гувернер, брат др. Виљем Крејчи почастио је наш клуб својом званичном посетом. Заједно са браћом: др. Војом Кујунџићем, из Београда и Драганом Томљеновићем из Загреба, брат др. Крејчи присуствовао је и нашој седници од 16 јуна, која је с обзиром на долазак брата гувернера, одложена од петка за недељу. Присуство брата гувернера и браће др. Кујунџића и Томљеновића дало је повода једној интимној, братској ротарској манифестацији. У току месеца, на клубским седницама поднето је више актуелних реферата. На седници од 21. јуна, брат др. Никола Ђукнић, који је учествовао на конференцији Уније балканских лекара у Букурешту, поднео је исцрпан реферат о утисцима са свога пута у Румунску престоницу. На седници од 28. јуна, брат др. Алексије Јелачић говорио је о присутном госту, историчару словенске књижевности, г. др. Ев-

генију Љацком, професору у Прагу и почасном доктору београдског универзитета. С обзиром на Видовдан, када се завршује школска година, браћа ротари који заступају школске класификације, реферисали су о раду и успеху у школама. Тако, брат Панта Јовановић, директор трговачке академије, говорио је о успеху у своме заводу који се може да обележи као најбољи до сада, затим брат др. Јелачић говорио је о резултату у мушкој гимназији, са јасним подвлачењем узрока недостатцима у средњој настави, а брат Чедомир Тодоровић, управник Дечјег дома Краља Александра I. о успеху питомаца у интернату, која су похађала разне средње школе и државну мушку занатску школу, док је брат Милан Чемерикић, тако исто извео те напоре који се чине у развијању стручних занатских школа у Вардарској бановини, средње техничке (текстилне) школе у Лесковцу, пет мушких занатских школа и 35 женских занатских школа. Успех је у свима школама похвалан. Брат Чемерикић се нарочито задржао на теми да успех стручних школа не зависи само од наставе, него и од послодавца, који, на жалост, нерадо упославају домаћу квалификовану радну снагу, која се учи у стручним школама, и тако се ствара код омладине извесна резервисаност да се уписују у те школе, пред перспективом да ће, на крају, остати или незапослен или запостављен. Диференцијација средњошколске омладине не може се извести правилно, све док наши послодавци не увиде да је у интересу њиховом као и у интересу техничког оспособљавања земље уопште да се фаворизују домаћа стручна радна снага, и да им је дужност да постепено замењују страну радну снагу домаћом.



R. C. S U B O T I C A

*Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00
Hotel Srpski Kralj*

264. sastanak 5. juna. Frekvencija 71.84%.
Ovaj je sastanak protekao u tajničkom refe-

ratu brata Rotha. Osnivanje našega kumčeta, novo projektovanog kluba u Bačkoj Topoli zakazano je za 9. juna o. god. Povodom letnog vremena održaće se naši naredni sastanci umesto u 20 časova, kao dosele, u 20.30 na istom mestu, u Hotelu „Srpski Kralj“.

265. *sastanak 12. juna. Frekvencija 66.67%*. Brat potpretsednik Dr. Pavlović referiše nam o osnivanju kluba u Bačkoj Topoli, čemu je prisustvovala većina naših članova. Inauguracija kluba obaviće se dne 29. juna. Za to su već učinjene sve potrebne pripreme. Brat Coen održao nam je jedno vrlo interesantno predavanje „Berlin danas“. Prigodom svog boravka u Berlinu posetio je tamošnji klub i predao mu s našim pozdravima našu klubsku zastavicu. Za uzvrat primio je zastavicu R. C. Berlin, koju nam predaje s popratnim pismom upravljanim na našeg pretsednika brata dra Martinisa. Brat potpretsednik Dr. Pavlović podnosi nam potom referat o poseti braće iz Rumunjske bratskom klubu u Beograd. Na poziv braće iz Rumunjske on im se priključio, te proveo s njima sve vreme njihovog boravka u Beogradu, iz kojega su braća iz Rumunjske ponela najlepše utiske.

266. *sastanak 19. juna. Frekvencija 66.67%*. Današnji naš gost g. ing. Franjo Fröhlich, koji se upravo vratio iz Palestine, gdje je proveo dulje vreme održao nam je statističkim podacima popunjeno predavanje o Palestini i njenim aktuelnim problemima. Brat tajnik Roth održao je potom petminutni referat iz taksenih predmeta. — Ostali deo sastanka protekao je u referatu brata tajnika o stigloj pošti.

267. *sastanak 26. juna. Frekvencija 75%*. Na predlog brata dra. Kendjelca odlučeno je, da se s današnjeg sastanka pošaljü pozdravne depeše braći: dru. Milanu Stojadinoviću, Predsedniku Ministarskog Saveta, Dušanu Letici, Ministru Finansija, Dobrivoju Stošoviću, Ministru Prosvete, te Stevanu Ćiriću, Predsedniku Narodne Skupštine. Za distriktnu konferencu u Veneciji javila su se dosele sledeća naša braća: Dr. Pavlović sa kćerkom i tajnik Roth. Ostali deo sastanka protekao je u referatima brata tajnika Rotha o izveštajima domaćih i Če-

hoslovačkih klubova, te braće Grimma, o austrijskoj i nemačkoj, te dra. Pavlovića o mađarskoj i rumunjskoj pošti.



R. C. S U Š A K

Sastanci (Meetings): Sreda (Wednesday) 20.00

Park Hotel

258. *sastanak 5. juna. Frekvencija 82%*. Po otvaranju sastanka i pročitanoj zapisniku koji se prima, brat Vilko Devčić održaje svoj referat od 5 min. po zvanju „Ljekovito bilje“. Referat je bio vrlo interesantan i sva su ga braća s očitim interesom saslušala i nagradila ga oduševljenim pleskom. Zatim se saopštava pismo R. C. Sofija o osnivanju R. C. u Varni. Odnosno uređivanja „Jugoslovenskog Rotara“ za mesec juli zaključuje se da se zamoli brat guverner Dr. Krejčić, da julski broj sastavi još on, dok se ne vrati brat Dr. Ružić. Brat Car će napisati 1 kraći članak, a sam broj šampaće se u Sušaku. Za regionalnu konferenciju u Veneciji biće braći razaslani cirkulari do 10. juna. Po iscrpljenom dnevnom redu, brat pretsednik pozdravlja braću: Dra. Pavelića i V. Turinu čestitajući im rođendane, čemu se pridružuju sva braća. Tim povodom daruju svečari klubskom fondu po Din 200, dok je za nevoljne sabrano Din 160.

259. *sastanak 12. juna. Frekvencija 84%*. Sastanku prisustvuje gost, ing. Radulović Ivan, direktor „Elektre“ koga brat pretsednik srdačno pozdravlja želeći da njegova poseta u klubu bude što češća uz želju da se u našoj sredini što bolje i ugodnije oseća. Iza pročitanoj zapisnika koji se prima, čita se dopis brata guvernera Dra. V. Krejčića o štampanju dopisnica sa dojavama frekvence na našem jeziku, o čemu će se naš zaključak posebno saopštiti bratu guverneru i evropskom sekretarijatu. Po saopštenju dopisa bratskog kluba Calcutta, koji nam saopštava interesantne pojedinosti svoga grada, kao i to da će na jednom od narednih sastanaka popiti čašu vina za napredak i prosperitet našega kluba uz želju da mu se saopšte važniji podaci o našem gradu, zaključuje se da se klub zahvali na ovoj pažnji i lepim željama i da

se klubu Calcutta saopšte važniji podaci o našem klubu i gradu. Potom brat Vlado Devčić održaje svoj referat od 5 min. po zvanju, a zatim kratko i vrlo interesantno predavanje „Kad bi knjige znale govoriti“, koje je s osobitim interesom saslušano i nagrađeno oduševljenim pleskom. Iza njega gost, gosp. ing. Radulović održaje svoje predavanje »Elektro-tehnika i električno gospodarstvo« ističući nam u njemu vrlo interesantne pojedinosti od osobite važnosti kojih nestručnjaci obično ne zapažaju. Ovo vrlo zanimivo i poučno predavanje bilo je s velikim interesom saslušano, što se očitovalo u burnom plesku kojim je predavač bio nagrađen, nakon čega mu se brat predsjednik od srca toplo i u ime celog kluba zahvaljuje. Za nevoljne je sabrano Din 195.

260. sastanak 19. juna. Frekvencija 88%. Po otvaranju sastanka brat predsjednik saopštava da je povodom smrti oca brata pastguvernera, Ministra Dra. Stojadinovića, uputio ovome brzojavnu sažalnicu u ime kluba, sećajući se pokojnika s nekoliko toplih reči, na što sva braća ustaju i kliču pokojniku »Slava!« Po pročitanoj zapisnici koji se prima, brat predsjednik nam saopštava pozdrave brata Dra. Ružića iz New Yorka, a zatim poziv bratskog kluba Osijek na petogodišnjicu njihova chartera, komu će se brzojavno čestitati, jer niko ne može prisustvovati. Odbor za organizaciju puta u Veneciju izveštava o dosadanjim pripremama i rezultatima, na što se čita cirkular upravljen svim domaćim klubovima. Iza toga brat Broz referira o radu japanskih klubova, a brat M. Mikuličić o radu domaćih klubova, nakon čega brat predsjednik pozdravlja brata admirala Salhera i čestita mu rodendan, na čemu se on razdragan toplo i srdačno zahvaljuje. Iza njega brat potpredsjednik, u ime svoje i celog kluba, srdačno pozdravlja brata predsjednika čestitajući i njemu njegov rodendan želeći njemu i njegovoj porodici svaku sreću i dobro na opšte dobro svih. Brat predsjednik se zahvaljuje i daruje u klupski fond Din 200. Za nevoljne je sabrano Din 150. Bratu Antiću se podeljuje dopust do 15. jula o. g.

261. sastanak 26. juna. Frekvencija 64%. Ovome sastanku prisustvuje gost, brat rotar

Mutafelija mlađi, iz bratskog kluba Zagreb, koga predsjednik srdačno i toplo pozdravlja u želji da ga u našem klubu vidimo što češće, pogotovu, kad ovuda poslovno prolazi. Iza toga nam saopštava veselu i radosnu vest brata Broza koji je odlučio da stupi u bračni život, pa mu srdačno čestita i želi mu svaku sreću i dobro u bračnom životu, čemu se oduševljeno pridružuju sva ostala braća. Brat Richtmann nam izručuje pozdrave brata rotara Villarose iz R. C. Valencia, koji žali što mu nije bilo moguće da prisustvuje našem sastanku, nu što će učiniti meseca septembra, kad opet bude u Sušaku. Potom se čita zapisnik 260. sastanka koji se prima, na što nam brat predsjednik saopštava da se brat Dr. Stojadinović, ministar predsjednik, zahvalio na saučešću prigodom smrti njegova oca, a ujedno i to da mu je čestitao prigodom imenovanja za predsjednika vlade i ministarstva. Novoosnovani klub Bačka Topola pozivlje nas na svoju inauguracionu slavu pa se zaključuje da mu se uputi brzojavna čestitka i pozdrav, jer niko ne može lično prisustvovati. Iza toga brat Dr. Guteša drži svoj referat od 5 min. po zvanju »O postanku i razvitku sušačke banovinske bolnice«, koji je izazvao očit interes sve braće koja ga zato nagradiše pleskom i odobravanjem. Za njim je brat Vilko Devčić referirao o radu čehoslovačkih klubova, čime je sastanak završen. Za nevoljne je sabrano Din 127.



R. C. V A R A Ž D I N

Sastanci (Meetings): Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

U junu su održane 4 sjednice našega kluba, koje su bile namijenjene poglavito unutarnjim poslovima kluba i drugarstvu. Predavanje je održano doduše samo jedno, ono brata Vaneka »O upotrebi elektricitete u medicini, ali relativno visoke frekvencije«. Ove 4 sjednice dokaz su koliko je ojačala homogenost i koliko se učvrstile bratske i prijateljske veze među članovima kluba. Na posljednjem sastanku preuzeo je dužnost pretsjednika brat Filić Krešimir. Tako se broj pastpretsjednika opet povećao za jednog, koji je vrlo uspješno vršio svoju dužnost



R. C. VUKOVAR

*Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 19.30
Grand Hotel*

141. sastanak 3. juna. Frekvencija 95⁰/₀.
Brat predsjednik nakon uobičajene večere otvara sastanak pozdravljajući svu braću, te predaje reč bratu tajniku, koji referiše o prispjeloj pošti i nedeljnim izveštajima domaćih klubova. U stvari predloga brata Dr. Vidoevića iz R. C. Dubrovnik glede osnutka jedne ferijalne kolonije za decu rotara zaključuje se stvar predati na razmatranje komponentnom odboru za služenje u zajednici. Sam predlog naišao je na vrlo povoljan prijem, te bi sigurno bilo poželjno da se taj plan oživotvori. Brat Funtak izveštava kako je esperantski list »HERALDO« – koji se čita na celom svetu – doneo vrlo pohvalan članak o uspešnom radu našeg predsjednika brata Hideghethya na esperantskom polju. Brat Steiner Aleksa referiše o svom posjetu u R. C. Wien. Brat Wachslar referiše o 250-om sastanku R. C. Subotica kojemu je osobno prisustvovao. Nekolicina braće je mišljenja, da bi se za vreme letnjih meseci sastanci trebali održavati u prirodi, a ne u klubskim prostorijama, i to po mogućnosti u vinogradima i pustarama braće. O tom pitanju doneće se još naknadno rešenje.

142. sastanak 10. juna. Frekvencija 95⁰/₀.
Brat predsjednik pozdravlja prisutnu braću i referiše o esperantskom kongresu koji se za vreme Duhova održavao u Osijeku. Brat tajnik čita zapisnik prošlog sastanka i referiše o prispjeloj pošti. Brat Ing. Rogulić drži vrlo interesantno predavanje »O zadružnoj demokratiji« u vezi sa knjigom Piter Worbasa, te vuče paralelu između diktature proletarijata i diktature građanstva. Govori o razvitku zadrugarstva u raznim zemljama i o njihovom uticaju na društvo. Nakon ovog vrlo uspešnog predavanja razvila se živa diskusija, te je brat Maksimović zamolio sastavak ovog predavanja, da bi na sledećem sastanku mogao reflektirati na izvode predavača.

143. sastanak 17. juna. Frekvencija 90⁰/₀.
Brat predsjednik otvarajući sastanak pozdravlja milog gosta brata Stepanskog iz Osijeka,

zatim se toplim rečima oprašta od brata Dr. Ive Lipovščaka, koji se usled premeštaja u Niš rastaje sa našim klubom. Nakon što je brat tajnik pročitao prispjelu poštu i nedeljne izveštaje domaćih klubova, oprašta se brat Ing. Funtak od brata Dr. Lipovščaka, ističući njegove zasluge kao rotara i njegov opsežan rad u našem klubu. Brat Lipovščak se dirljivim rečima zahvaljuje na ovom govoru, te iskreno žali što ostavlja Vukovar i specijalno naš klub.

144. sastanak 24. juna. Frekvencija 78.84⁰/₀.
Brat predsjednik otvarajući sastanak čestita bratu Depolu njegov imendan, te nadalje naglašuje, da je današnji sastanak zadnji pod njegovim predsedanjem, pošto idući sastanak pada već u novu rotarsku godinu. Razlaže, da je klub imao dobar izbor kada je za iduću rotarsku godinu izabrao brata Ing. Funtaka predsjednikom. Brat tajnik referiše o prispjeloj pošti i nedeljnim izveštajima domaćih klubova. Brat Depolo zahvaljuje na čestitci prigodom svoga imendana. Pošto je sa odlaskom brata Lipovščaka – koji bijaše izabran tajnikom za iduću rotarsku godinu – ovo mesto ispražnjeno, pristupa se izboru novoga tajnika kockom, te je izabran brat Gjurski Dragutin, kome braća čestitaju na tom izboru. Za ceremonijara izabran je brat Goldstein. Brat Paunović održaje svoje interesantno predavanje »O našim domaćim pasminama svinja«, te nabroja glavne vrste domaćih pasmina, navada njihove osobine i prednosti, pa je uvjeren, da nije potrebno forsirati uvoz stranih pasmina, pošto i naše domaće svinje kod odgovarajuće njege i hrane mogu dati isti rezultat kao i skupe strane pasmine.



R. C. ZAGREB

*Sastanci (Meetings): Ponedjeljak (Monday) 2.000
Hotel Esplanade*

Sastanak od 3. juna 1935. Frekvencija 66⁰/₀.
Gosti: Rotar ing. Dane Matošić R. C. Split. Ne-rotar dr. František Resl. gen. konzul ČSR u Zagrebu. Brat predsjednik pozdravlja gosta kluba g. dra Resla gen. konzula ČSR u Zagrebu, koji se najljubaznije odazvao pozivu našeg kluba da održi predavanje o

ekonomskim odnosima Jugoslavije i Čehoslovačke. Iza tajničkog referata prikazuje brat ing. Alaupović rad československih klubova. Uzima se sa zadovoljstvom na znanje, iz izvještaja brata ing. Alaupovića, da klubovi 66. distrikta posvećuju toliko pažnje radu našeg i ostalih klubova našeg distrikta. Sa velikim interesom slušala su braća izvještaj o marljivom radu koji vrše československi klubovi na rotarskom polju. Gost dr. František Resl srdačno zahvaljuje bratu pretsjedniku na pozdravnim riječima te se prije prelaza na predavanje, sjeća u kratkim potezima rada, čiji je „spiritus agens“ bio godine 1928, kada je kao ljubljanski konzul stupio u dopisivanje sa tadanjim direktorom RI. rotarom Josefom Schulzom da se i u Jugoslaviji osnuje Rotary klubovi. Slijedi zatim njegovo predavanje „Privredni odnosi između Kraljevine Jugoslavije i Republike Čehoslovačke“. U diskusiji učestvuju neka braća. Zaključuje se da svima domaćim i československim klubovima pošalje po jedan primjerak ovoga predavanja.

Sastanak od 17. juna 1935. Frekvenca 62.72%
 Gosti. Rotar F. Matejovsky, R. C. Praha, Rotar dr. Vjekoslav Meichsner, R. C. Beograd. Pozdravljajući gosta rotara F. H. Matejovskog, brat presjednik ističe naročito prijateljske veze sa Čehoslovacima, koje mi želimo da još više učvrstimo i produbimo. Svaki posjet Čehoslovaka u našem klubu osobito nam je drag. Naročita ljubav veže nas i za Prahu, koja je odgojila veliki broj naše inteligencije. Brat pretsjednik izvršuje zatim na način, koji je uobičajen u našem klubu, primanje novog člana g. ing. Vladimira Žepića, klasifikacija: električna industrija. Predaju rotarskog znaka bratu ing. Žepiću popraćuju braća burnim aplauzom. Brat ing. Žepić u lijepom govoru iznosi svoje poglede na rotarstvo i završujući kaže da rotarstvo ne rješava svjetske probleme, ali ono može da unese novi duh u svijet i da stvori atmosferu, koja će omogućiti i olakšati rješavanje tih teških svjetskih problema. Spreman je da radi na ciljevima rotarstva u granicama svojih mogućnosti. Služenje u zvanju kao centralni elemenat rotarstva biće mu glavno pravilo. Zahvaljuje na povjerenju i nada se da će biti koristan

zubac u rotarskom zubčaniku. Brat pretsjednik izvješćuje o sjednici Upravnog odbora na kojoj su pretreseni predlozi brata Gaje I. Gračanina, tajnika R. C. Novi Sad, podneseni na distriktnoj konferenciji u Ljubljani, po predmetu našeg zvaničnog glasila „Jugoslovenski Rotar“, o njegovom izdanju za inostranstvo, kao i o izmjeni nedjeljnih izvještaja među klubovima u našem distriktu i sa klubovima na strani. Izvješćuje opširno u čemu se sastoje predlozi brata Gračanina, a zatim iznosi zaključke Upravnog odbora o tom predmetu na odobrenje. Zaključci Upravnog odbora primaju se jednoglasno. Brat dr. Spišić izvješćuje o radu i brizi za sakatu djecu. Brošura koju je napisao pod naslovom „Pomoć sakatoj djeci“ raspacana je putem Rotary klubova diljem cijele države i nada se da je na ovaj način u propagandističkom pogledu dovoljno učinjeno. Stoji se pred ostvarenjem „Društva za pomoć sakatoj djeci“. U zgradi ortopedske klinike, koja je u gradnji biće jedno odjelenje za sakatu djecu. Zahvaljuje na ovom mjestu rotaru dru. Milanu Stojadinoviću, Ministru Finansija i rotaru Stevanu Čiriću, Ministru Prosvjete, koji su omogućili da se ova zgrada, koja je tri godine stajala napola dovršena, konačno dovrši. Međunarodno društvo za sakatu djecu imaće iduće godine svoj kongres u Budimpešti, na kojem će kongresu brat dr. Spišić zastupati Jugoslaviju. Početkom prošlog mjeseca održan je 14-ti međunarodni kongres za sakatu djecu u Washingtonu. Učesnici kongresa bili su primljeni u „Bijeloj Kući“ kod pretsjednika Roosevelta, koji je već dugi niz godina začasni pretsjednik pomenutog društva i veliki zagovornik i prijatelj sakate djece. Brat dr. Spišić opisuje nadalje veliku aktivnost pretsjednika Roosevelta za dobrobit sakate djece. Zahvaljuje na ovom mjestu svima domaćim klubovima ne samo u svoje ime nego i u ime sve one male sakate dječice na moralnoj i materijalnoj pomoći, koja je ukazana.

Sastanak od 24. juna 1935. Frekvenca 62.72%
 Brat pretsjednik priopćuje da je brat dr. Milovan Zoričić, na predlog Ministra Inostranih Poslova, odlikovan Velekrstom (Grand cordon) reda Sv. Save. Ovo odlikovanje u

vezi sa radom rotara dra. Milovana Zoričića kao člana Vlade Saarskog područja, te je vidnim dokazom Kraljevske vlade za to njegovo djelovanje na istaknutom međunarodnom položaju. Čestita u ime sve braće najsrdačnije bratu dr. Zoričiću na ovom visokom odlikovanju. Brat tajnik Tomljenović referira o pošti i o radu jugoslov. klubova, a zatim u iscrpnom referatu iznosi svoje utiske sa inauguracionih svečanosti Rotary klubova Leskovac i Bitolj, kao i sa sjednice Rotary kluba Skoplje. Podvlači naročito bratski prijem koji je imao u sva tri kluba. Pretsjednik brat Ostović saopćuje da je klub uspio da pošalje na svoj trošak g. dra. Petra Digovića da sluša kurs na akademiji za međunarodno pravo u Haagu. Novac je sakupljen i gospodin dr. Digović otputovao je u Haag. Po povratku održaće g. dr. Digović predavanje o svom radu i utiscima na Akademiji za Međunarodno pravo.



R. C. Z E M U N

*Sastanci (Meetings): Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel Central*

74. САСТАНАК 6. јуна. Фреквенција 82·60%. ГОСТИ: ротар Леонид Дешковић из Суботице и неротар господин Др. Евгеније Љацки, професор Карловог Универзитета из Прага. После заједничке вечере и поздрава брата председника реферирао је брат секретар о новостима из југословенских клубова. Р. К. Софија за узврат послао нам је на поклон столну заставицу са једним лепим попатним братским писмом. Сва су браћа ову пажњу братског клуба Софија срдечно поздравила. Наш гост господин Љацки, професор, износи своје осећаје које ће понети из наше средине и срдечно захваљује на лепом

и братском пријему. Брат Новак извештава о раду Р. К. Грац, којег је посетио и уједно доноси за наш клуб њихов поклон. Како је смрћу нашег покојног брата Др. Лацака упражњено место потпредседника следеће управе, то је по предлогу брата председника, изабран за следећу годину за потпредседника клуба брат Др. Милош Ћорић, члан управе. а за одборника изабран је брат Никола Соколовић.

75. САСТАНАК 13. јуна. Фреквенција 73·91%. ГОСТ ротар Леонид Дешковић из Суботице. После поздрава и честитања брата председника, секретар извештава о стиглој пошти Р. К. Осиек слави 5 годишњицу предаје чартера 29. о. м. Пошто се није нико јавио, братском клубу одаслаће се честитка. Вршац 19. о. м. слави свечаност инаугурације као и ново основани клуб Лесковац, којима ће се послати брзојавне честитке а брат Сартори послаће наше столне заставице. Брат председник реферисао је о интересностима из Њус летра. Одлучено је да се одржи сестринско вече на дан 27. о. м. у башти хотела Централ. Пвом згодом биће уједно и предаја дужности новом Управном одбору клуба. Има се позвати кумовски и остали суседни клубови. После разних братских обавештавања и планова за лето брат председник је закључио седницу.

76. САСТАНАК 20. јуна. Фреквенција 78·26%. Гости ротари: Др. Мирослав Плој из Марибора и Леонид Дешковић из Суботице. Састанак је био посвећен извештајима о раду домаћих и иностраних клубова. Затим о мецуклубској сестринској вечери која ће се одржати следећег састанка уочи Видовдана.

77. САСТАНАК 27. јуна. Фреквенција 86·96%. Сестринско вече спојено са предајом дужности новој клубској управи. Успела манифестација ротарске идеје и братске љубави. Присутно укупно је било 81 особа, браће сестара и узваника.



DVA ZRNCA MORSKE SOLI

Pred Niagarom

Rotar u transu: To je divota! Jedinstveno u svijetu! Ta kristalna zavjesa! Ona bijela pjena! Ova muzika u Wagnerovu stilu... Pa kad pomišljam, da to sve čini voda, — Boga mi, ako me ne hvata osjećaj, da bih htio postati — trezvenjak!

Drugi rotar, koji je već prije vidio Niagaru: Misliš li, da će te taj tvoj uzvišeni osjećaj dugo držati?

PRISUSTVOVANJE NA KLUPSKIM SASTANCIMA

Izvještaj za mjesec juni 1935.

Redni broj	IME KLUBA	Broj održanih sastanaka	Prosječni broj članova	Prosječni broj prisutnih članova	Prosječni mjesečni procenat	100% sastanaka	Primedba
1	Banja Luka . . .	4	14.75	10.75	72.98	4	
2	Beograd . . .	3	51.00	36.00	70.59	3	
3	Dubrovnik . . .	4	17.25	14.50	84.22	4	
4	Karlovac . . .	4	16.00	13.50	84.37	4	
5	Ljubljana . . .	4	39.00	25.75	66.03	4	
6	Maribor . . .	3	33.00	28.60	86.86	3	
7	Novi Sad . . .	4	33.50	22.50	67.14	4	
8	Osijek . . .	4	24.00	19.25	80.21	4	
9	Pančevo . . .	4	25.00	18.75	75.00	4	
10	Sarajevo . . .	4	23.00	14.50	63.04	4	
11	Skoplje . . .	4	26.75	23.50	87.79	4	
12	Split . . .	4	17.00	12.50	73.52	4	
13	Subotica . . .	4	24.00	16.50	68.75	4	
14	Sušak . . .	4	25.00	20.50	82.00	4	
15	Šibenik . . .	4	17.00	11.75	69.12	4	
16	Varaždin . . .	4	21.00	17.25	82.14	4	
17	Vukovar . . .	4	19.75	17.75	89.73	4	
18	Zagreb . . .	3	50.66	33.00	65.13	3	
19	Zemun . . .	4	23.00	18.50	80.43	4	
Ukupno:		73	500.66	375.35	1449.05	73	
Prosječno:			26.32	19.75	76.27		

Glavni i odgovorni urednik: dr. Viktor Ružić, Sušak, Strossmayerova ul. 12.

Tisak: Primorski Štamparski Zavod, Vladimir Devčić - Sušak.

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.

SUŠAK (YUGOSLAVIA)

Redovita parobrodaska služba u svim pravcima Jadranskog mora.

Dnevna brza služba za Dalmaciju i sva kupališna mjesta jugoslovenske obale.

10-11 dnevna turistička putovanja za Dalmaciju i Grčku.

6 dnevna turistička putovanja za Dalmaciju

uključivo vožnju, hranu i krevet uz umjerene cijene.

Redovita parobrodaska služba za Dalmaciju, Albaniju i Grčku, iz Sušaka, Trsta i Venecije, za osobni i robni promet.

Upute daje Jadranska Plovidba u Sušaku i svi važniji putnički uredi u tu- i inozemstvu.

Regular services in the Adriatic with 55 steamship lines, in all directions along the Yugoslav Coast.

Daily express lines to Dalmatia and all Sea-Resorts.

10-11 Day Cruises to Dalmatia & Greece

6 Day Cruises to Dalmatia at very moderate inclusive prices.

Regular services to Dalmatia, Albania and Greece, from Sušak, Trieste and Venice, for passengers and cargo.

Prospectuses and information on application by the Jadranska Plovidba d. d., Sušak and other Tourist Offices in Yugoslavia or abroad.